

మావద్ద దొరుకు వివిధ గంధాలు

వచన పురాణములు ★ వచన కావ్యములు

శివపురాణం	5-0	స్త్రీలవతకథలు 1, 2, 3 భా॥	1-0
బ్రహ్మపురాణము	5-0	పంచపాండవ వనవాసం	1-8
వామనపురాణము	5-0	శ్రీరామ వనవాసం	1-0
భగవద్పురాణము	4-0	పాండవజాతివాసం	1-0
దేన్నభగవద్ పురాణము	1-8	పట్టివిక్రమార్కులకథలు	0-12
స్కాందపురాణము	3-0	తేనాలి రామలింగనికథలు	2-10
మార్కండేయపురాణము	1-8	శ్రీనాథుని చరిత్ర	0-12
విష్ణుపురాణము	5-0	వేములవాడ భీమకవి	0-12
గరుడపురాణము	0-8	బమ్మెర పోతరాజు	0-12
బ్రహ్మ త్తరఖండం	1-8	మహాభక్తవిజయం	1-8
కార్తీకపురాణము	1-8	మహాపత్ని వతలకథలు	1-0
వివరహస్త్యఖండం	4-0	శుకసప్తతికథలు	1-0
కాశీఖండం	2-0	పిట్టకథలు 500 పేజీలు	4-0
వివపురాణము ప॥ కా॥	10-0	హాస్యకథలు	1-0
కిత్తరరామాయణం (పద్యం)	6-0	బొమ్మలరామాయణం	1-8
శీమదాంధ్రమహాభాగవతం	12-0	భోజకాళిదాసుచరిత్ర	1-8
రాస్కరరామాయణం	8-0	మహాకవి కాళిదాసుచరిత్ర	1-0
ంగనాథరామాయణం ద్వీపద	6-0	పన్నెండురాజులకథలు	1-0
శీమదాంధ్ర మహాభారతం	28-0	పదునారురాజుల కథలు	1-0
శిశుప్లరామాయణం	8-0	పరమానందయ్య కథలు	1-0
కాలవ్యాకరణగుప్తావకాశిక	6-0	భగవద్గీత, బైబిల్, కురాన్	12-0
వభారతం	6-0	భగవత్ స్తుతి 1, 2, 3, 4 భా	1-0

—: ప్రాప్తి స్థానము :-

కాళహస్తి తిమ్మరావు అండ్ సన్స్

సంస్కృతాంధ్ర బుక్ డిపో, : : రాజమహేంద్రవరము.

మ గ పి శా చు ం

ని రూ ప క న వ ల

ర చ యి త
యన్. శ్రీరామమూర్తి

ప్ర శా శ కు లు

కాళహస్తి తమ్మారావు అండ్ సన్స్,
సంస్కృతాంధ్ర బుక్ డిపో, (స్థాపితం 1882) రాజమండ్రి.

ద్వితీయ సంస్కరణ
1 మార్చి 1951

సంస్థామ్యముల
ప్రకాశకులటదీనం

మూల్యం
1 రూపాయి

శ్రీ రాజేశ్వరి ప్రెస్,
రాజమహేంద్రవరం.

మ గ పి శా చ ౦

౦

“ ఇది ప్రథమ ప్రయత్నముగాదు—దుర్భరము—అవస్త—
 వసంతకు పాపము గోపీచంద్—ప్రవాసము—ఈపని నెరవేరదా—
 కాకేము—కాకున్నది కాకమానదు—ప్రతాపము—విజృంభణము—
 దుస్సహము—దురవగాహము—నే నింతవరకు కనివిని యెరుంగనిది
 —సాహస చర్య—కత్తిరాకలు—నల్లదుస్తులు—పాతాళ దుర్గములు
 —నిబిడాంధ కాఠములు—భయంకర సమావేశములు—యెత్తుపై
 యెత్తులు—కన్నుగానుపడని మోహంధకారము—ధనాపేక్ష—నిర్జ
 రారణ్య ప్రదేశము—భూరికంటక శిలాభూయిష్టము—దుర్గశశిలాగాఢ
 ప్రణయవ్యధలు—హత్య పాతకములు—భయంకర రక్తపాతములు—
 స్వప్రయత్నములు—పరస్పరాలోచనలు—తప్పక—ముగియు నను
 వీరాలాపము—అత్యద్భుతాపరాధ పరిశోధకుల ప్రక్కలోనిబల్లెము.
 న్యాయా న్యాయ ప్రవర్తకులపాలిటి మృత్యుదేవత—దుండగీడులగు
 జారచోరులకును, చోరశిఖిమణులకును మొనగాడు—ధనవంతుల
 ప్రాణంబుల గడగడ లాడించి ధనాగారంబుల కొల్లగొట్టగల ధైర్యశాలి—
 దమార్ద్ర హృదయులగు అబలాజనంబుల సయితము హింసించి,
 వేధించి తన దురక్తాక్ష శకటమున నడిపించగల సాహస చక్రవర్తి—
 దుర్గసాధనము—సాధారణ మానవుల జడేము—నిర్మానుష్యపథము—
 సాధన మత్యవసరము—నిశ్చయము—తప్పుడు—జరిగి తీరవలెను—
 నా ప్రతాపంబు తరుణము—”

ఈ విధముగా సాంకేతికాక్షర పదములతో యిరువురు పురుషులు మాట్లాడుకొనుచు నడువదొడంగిరి.

... ..

మానవ హృదయములందు దురహంకారములు, దుర్బుద్ధులు, అహంకారములు లేనియెడల యీ భూలోకము స్వర్లోకమువలెనే ప్రకాశమానమయి యుండవలసినది. కాలాచుసారణముచుబట్టి మానవ దీశలు బ్రహ్మలిపిలో వ్రాయబడియున్నవి. సుఖసంపాద నార్థము యీ మానవుడెంత ప్రయత్నించినను నయ్యది యీశ్వరేచ్ఛ ననుసరించి తాగునూ రగుచుండును. ఒక్కొక్కప్పుడు నఫలీకృతి మవుచుండును. భూమి సంపూర్ణముగా ఫలమునొంది సస్యసమృద్ధిలో ప్రకాశమానమై యొప్పుచున్నప్పుడు కర్షకుడు తన కష్టఫల మీడేరెనని కుతూహలుడై దాని నెట్లయిన వేసడములపై భద్రముగా యిల్లుజేర్చ యత్నించుచుండ, యేటివరద దానివంతయు బూడిని బూడ్చి వానిని విఫలమనోరథుఁ చేయుచున్నది.

నూపుగింజలో జీవయాత్ర గడపువాని పగిదినేగదా వర్తక వ్యాపారమునకై బహు దూర దేశమేగిన వణిజుండు విశేష ధనసంపాదన ముచే సంతోష ముబ్బొంగ, దారాపుత్రాదుల చూడదలంచి గంపంత యానతో యింటి కేతెంచునప్పుడు మార్గమధ్యమున తస్కరాపహృత ధనుండయి ప్రాణముల సయితము గోలుపోయి మనోవల్లభుని రాకకై నిరీక్షించుక నున్న భార్యాపుత్రాదుల కాశాభంగము కలిగించునదియు దైవేచ్ఛయేగదా ? ”

అని సంభాషించుకొనుచు యిరువురు పురుషులు యోగుల వేషముతో గోపాలపురము దాటి మరుచటి దినంబునకే మరల నియమిత స్థలము చేరవలెనను యాలోచన మంకురింప యీ నిర్జరారణ్య మార్గమునుండి యతిశీఘ్ర గమనముతో ప్రయాణము నలుపుచుండిరి.

ఆ యడవి మానవమాత్రులు నడచుటకు సాధ్యమైనదిగాదు. వారు పోవు దారి వొక దుర్గసామీప్య ప్రదేశము. అంతయుఁ క్రూర జంతు సముదాయము. పవలే యా నట్టడవియందు గాడాంధకార మయముగ నుండును. ఇక రాత్రులసంగతి వేరుగ వర్ణింపవలయునా? గగనమండలము నొరయుచున్న పర్వతపంక్తిచే నావృతంబయిన యా వన్య ప్రదేశ మంతయు సగమ్య దుర్గమార్గమునలె మన యొ బాటసారులకు గానబడుచుండెను.

అయ్యది శీతకాలము. శీతకరుడు తన కిరణాల నన్నింటిని నా దుర్గసామీప్యమున నెదజల్లుచుండెనో యన నా రాళ్లపై యంతయు మంచే. ఆనాటి చలికి షష్టిజాలంబులును, సింహ, శరభ-శార్దూలాది భయంకర క్రూరజంతు సముదాయమును సయితము దడిసి యెక్కడ యొదిగి యుండెనోగాని నాటి భృశులే గానరావు. ఆ మంచమంతయు రాళ్లపైనుండి కరిగి చిన్నచిన్న ప్రవాహములుగ ప్రవహించుచుండెను.

ఆ యడవిలో బాటసారు లెవ్వరను వొంటరిగా ప్రయాణము చేయరు. ఒకవేళ ప్రయాణము నలుప తప్పని పనియైన గుంపులు, గుంపులుగాతప్ప యన్యవిధముగా నడచువారా నిర్మానుష్య పథంబునం దరుదు. ఈ నడచుచున్న తెరువరు లిరువురు చలికి బాగుగాతడసి యుండిరి. వారు బాగుగ దృఢగాత్రులను నన వయస్కులును యగుటనల్ల తీవ్రగమనముననే నడచుచుండిరి. వారి ముఖవర్సస్సు తళతళ లీనుచుండెను. వారిరువురును ముప్పదివత్సరములఁగొపు వయస్సు గలవారు. వారు చెంగావిరంగు దీర్ఘకంచుకముల ధరించిరి. వారి కంఠమున రుద్రాక్షమాలలు వారి కొకవిధమయిన విసుపు గలిగించు చుండెను. వారు తలలకు తలవాగల జుట్టిరి. వారు ధరించిన కావి దుస్తులును, చంకనున్న కక్షపాలయు, చేతున్న యోగదండమును తిలకింప వారు నిజముగా యోగులనియే భావించురు.

ఆప్పటికింకను సూర్యోదయమునకు కొంత వ్యవధి యున్నందున
కారుకమ్మిన యొగిలలువలె మంచు దట్టముగా వ్యాపించి యీ తెరువరు
లకు కొంత సంకటమును గలిగించుచుండెను. కొంతసేపటికి వృద్ధు
గ నుడు నిజకిరణ ప్రసాదంబున భూనభోంత రాశంబుల ప్రతిఫలించుటచే
యీ మంచమంతయు విరిసి యీ మార్గస్థులకు నూతనోల్లాసమును
గలిగించుచుండెను. వారిరువురూ కరిలోవారు సాంకేతాక్షరములతో
ప్రసంగించుచుండిరి.

ఒకడు :—దుర్గము—కూరచర్యలు—నటనా సామర్థ్యము—
యెరుగనివా ?

వేరొకడు :—కష్టము—గోపీచంద్ర—విడుదల—విశిచి పుచ్చుట
యెనా—మార్గము—కొండలు—నిర్గమము—స్వేచ్ఛ—విచారము
పాపుట—అత్యవసము—నిశ్చయము—ధైర్యము—కాసున్నదో ?

ఒకడు :—కాకేమి—తప్పక విడుదల—జయుము—నిరాటం
కము—అచుచు వారు యుక్తప్రయాసతో పాదముల మెదలించుచు
చివరకు మిక్కిలి వడిదుడుకుగానున్న నొక్క లోయం ప్రవేశించిరి.
ఆ లోయలో నడచినడచి యతి బ్రాగతతో నొక కొండ నెక్కిరి.
అచ్చట భేరి బడిన తరుళాఖలగాంచి కొంత తడవు యాలోచించి
యక్కడ యీ దారి వక్రమై యున్నందున మరల సూర్యభాగమునకు
బోయి తరువాత క్రిందకు దిగి గాఢమువలె, సారంగమువలెనున్న పాతాళ
ప్రదేశమునకు చిన్నచిన్న యడుగుజాడలగుండా వడువదొడంగిరి.

ఆ యుగాధమంతయు గాఢాంధకార మయ్యెను. వారా
యగాధములో ప్రయాణము సలుపవలసి యున్నది. ఆ మార్గస్థులు
యా యుగాధమానందునిలిచి యెటుబోవుటకును తోచక దిగులుచెందిరి.
అన్యమార్గ మేమియు లేనందునను, యక్కడే యొక చిన్న యడుగుజాడ

కానుపించుటవలనను వారిరువురను ధైర్యమువహించి, కార్యసాధనము నిమిత్తము కరకురాళ్లు తాకుడునకు పాదములు తిమ్మెర లెక్కుచున్నను, సరకుచేయక నిర్భయముగా నడువదొడంగిరి.

అట్లు వారు రెండగంటల కాలము ప్రయాణము జేసిన తరువాత మరల నచట నొక కొండ కానుపించెను. వారు యదియే పర్వతపాతాళ దుర్గమని యూహించిరి. వారా కొండప్రక్కనే యున్న లోయగుడా పోదొడంగిరి. ఆ లోయ చాలా యిరుకయినది. యచ్చట కొద్ది వెల్తు రెచ్చటనుండియో యగపడుచుండెను. ఆ పాతాళదుర్గము నకు అయిదుగండ్ల చొప్పు శిఖరము గలవు. వారా దుర్గనిర్మాణ చాతురీధురణతకు యచ్చెరువందుచు రెండువందల గజములదూర మేగునప్పటికి యచ్చట యనుపమేకులతోబిగించబడిన కొయ్యతలుపుల ద్వారమొకటి కానుపించెను. ఇంక ద్వారము దాటి యెక్కడకు పోవలెనో వారి కేమియు తెలియదు. వారా ద్వారమును బాగుగా పరిశీలించిరి వారు యిట్లు మాట్లాడుకొనిరి.

మొదటివాడు:—మిత్రమా! ఇదియే హంతకుల పాతాళదుర్గము

రెండవ:—అవును. ఎంత భయంకరముగ నున్నది.

అనుకొనుచు యా తెరువరు లిరువురు ద్వారమును పరిశీలించగా నచట నొక తీగ వారికాళ్ళకు తగిలెను. ఆ తీగను యిరువురు వారి శక్తి సామర్థ్యములు వినియోగించి గట్టిగా లాగిరి. వెంటనే యాకస్త్రి కముగా యా ద్వారమునందున్న చిన్న తలుపు తెరువబడెను. తోడనే వీరు నాశ్చర్య చకితులయిరి. లోనుంచి నొక దీనారవము వీరి శ్రోత్రేంద్రియముల సాకేను.

“ఓ పుణ్యాత్ములారా! నేను యెనిమిది దినములనుండి యీ గుహాంతరాళంబున కడు బాధపడుచుంటిని. నన్ను రక్షింప నేతెంచిన మహామహులుగా తలంచుచున్నాను.”

వారలా నూటలువిని “ ష్రీమా ! ఈతడే గోపీచంద్ కావచ్చును. లోనికిపోయి చూతము ” అని యా చిన్నితలుపుగుండా లోపలికిపోయిరి. లోన యా విచారించుచున్న పురుషునిజూచి తలనూచి “ మానూ గోపీచంద్ ! నేను రామసింగును. ఈశు నా మిత్రుడు కేశవరావు. నిన్ను విడిపించునిమిత్తము మేము బలుబాటలు బొంది యియ్యెడకు వచ్చితిమి. మనము శ్రీఘ కాలమున పోవలయును ” అని పలుకరించెను.

గోపీ : — కేశవ రామసింగులారా ! నేను కడు ధన్యుడను. మీ రాక తెలిసినచో ముప్ప వాటిల్లగలదు. మీ యోగి వేషములగాంచి నే నెవ్వరో యోగులనియే భావించితిని ముందు నా యీ బంధముల నడలించుడు.

వెంటనే వారు గోపీచందు బంధముల త్రేంపివేసి మరల గుమ్మము వద్దకు వచ్చి నిల్చిరి. తక్షణమే యా ద్వారమునకు వెనుకవక్కును పెద్ద చప్పుడయ్యెను గోపీచందు యా ధ్వనినిని యేనో మరల ముప్ప వాటిల్లినదని తలంచెను రామసింగు కేశవులు దుస్తులలోనుంచి రివాల్యరులు దీసి సిద్ధముగానుండిరి.

మరికొంతసేపటికి యా ద్వారపు తలుపు పయికిపోయి యక్కడ నొక కాళీ యేర్పడెను. వెంటనే యందుండి యాకస్మికముగా యిరువురు భటులు యాయుధసాములై లోనప్రవేశించి రామసింగు, కేశవరావులపై బడిరి. వీరును భీతినొందక రివాల్యరు గుండ్లను ధాంధాం యని ప్రేల్చిరి. ప్రేలులతో యా యిద్దరు భటులు క్రింద పడిపోయిరి.

ఈ చప్పుడు విని లోపలనుంచి మరల నొక పెద్ద కలకలము విననవచ్చెను. ఆ చప్పుడు విని హంతకుల సైన్యమంతయు వచ్చు చున్నారని రామసింగు గ్రహించి ద్వారము ముందునకు వచ్చి యా యినుపకూటమును మూసివేసి యా తీగను మరల నెప్పటియట్లు

లోయలో ప్రవేశించిరి. అప్పుడు రామసింగు యీ తలుపు బయటనుంచి గాని తెరువ వలనుపడదుకాబోలు. లేకున్న వారందరును మున్నపై నీ పాటికి పడియేయుందురు. అని తలపోసి గోపీచందు కేశభరావులతో గూడ వచ్చినదారినే యధేచ్ఛగా నిర్గమించిరి.

అయ్యది శరత్కాల పున్నమం దొకనాటి రేయి. సుధాకర దివ్య విసేలకాంతులు ప్రతిఫలింప, మలయాసమీరుడు దవ్వ నవ్వల నుండి వీచుచుండ గౌతమీ ప్రవాహము గర్వించి పారజొచ్చెను. ఆ విశాకరుడు తన లేత కిరణముల ప్రసారము దీప్తతారకా నిచయ పంక్తిపై బ్రసరింపజేసి, నరసింహ్వంద్ర పురమునకు నూతనశోభ గల్పించుచుండెను.

ఆనాటి రోజులలో సకల సంపదలకు, ధనధాన్యాదులకు పుట్టి స్థలైనట్లు నరసింహ్వంద్ర పురమున కెక్కుడు ప్రతీతి. ఆ పుర రాజమున కింత శోభగలుగుటకు కారణ మందుండు శిల్పులు మొదలగువారి కట్టడములే తార్కాణము. ఆ వెన్నెల రేయిందు రేరాజు తన కడ్డమువచ్చిన మేఘపటలిని చివాలున ఛేదించుకొని బయల్పెడలుచుండెను. ప్రకృతి యంతయు శృంగార మయమయి, పదునారు కళలచే వెలుగొందు చున్నట్లు చూపదులకు గానబడు చుండెను.

జనార్ధనరావు నివసించునదియు యీ నరసింహ్వంద్ర పురమే. ఆతడు గోదావరీ తీరమందున్న పుష్పవనములో విశాల భవనము నిర్మించుకొని నివాసము చేయుచుండెను. ఆ వనములోనుండి పరిమళ

మిళితలు మార్గస్థులకును యా మనోజ్ఞ మందిరమందు నివాస మొనర్చు వారికిని ఘ్నానేంద్రియముల విందొనర్చుచుండెను. ఆ వనమందు నానావిధ ఫలపుష్పజాతులు గలవు. ఒకరయిపున రోహ, చామంతి, గులాబి మొదలగు సువాసన వాసనలతో వెలుగొంతు పరిమళ మిళితములు, కేరొక్కపక్క బత్తాయి, నారింజ, పనస, రామాఫలములు సపోటా మొదలగు ఫలజాతులు గలవు.

ఆ వనమున కుత్తరభాగమున నొక రాతితిన్నె గలదు. అది యిరువది మనుష్యులు కూర్చుండుటకు పీలయినది. ప్రదోషకాలము కాగానే జనార్దనరావు తన వేస్తగాండ్రతో గలసి దానిపై విశ్రమించుటో లేక ప్రక్కనేయున్న గోదావరీ ప్రవాహ సంజనిత తరింగంబుల కన్నుల పండువగా తిలకించుట యందుననో కాలము గడుపుచుండును. రక్షకభట శాఖతో పోలీసు సూపరిండెంటు సదవి జనార్దనరావున కిచ్చుటచే నాతడు పవలంతయు కర్మాగారమునందుననే పనిచేయుచుండును. ఈతడు యంత పొడగరిగాడు. వయస్సు ముప్పది యయిదు వత్సరములు మించియుండును. ఎర్రనివాడు. సామాన్య బలశాలి. వారి పూర్వులు గడించిన యాస్తియంతయు యప్పులక్రింద వానితిండి ఖర్చుజేసెను. ఇప్పుడు జనార్దనరావువద్ద తొడి ఖర్చు చేయుగా మిగిలిన పగ్గడొడువేల రూప్యముల రొక్కము నిలువయే. ఆ డబ్బుసంగతి యింతవరకు యెవ్వరికిని తెలియదు.

జనార్దనాడు తన స్వశక్తిచే విశేషధన మార్జించి యీ నిర్మల భవనమును నిర్మించెను. ఈయన కెవ్వరును మగపిల్లలు లేరు. ఒకచిన్న యాడుపిల్ల. సుమారు మూడుసంవత్సరముల బాలిక గలదు. ఆ బాలిక నెప్పుడును యెత్తుకొని యాటలాడించుటకు నొక దానిని ప్రత్యేకించి నెలకు పండెండు రూప్యము లిచ్చుటకు కుదిర్చిరి. ఇప్పటికా దానివచ్చి నాలుగు మాసములు పూర్తికాలేదు. ఈమె చాల మంచిమనిషి.

యజమానియందు వాత్స్యము గలది. ఆ కుర్రదా న్నెత్తుకొనుచు యేపని లేనిప్పుడు తగినంత పని కల్పించుకొని యే పూటద్దములో కుట్టుచు యా బాలిక తన బాలికగా ప్రేమించుచు కాలక్షేపము జేయుచుండెను.

ఈమె నివాసస్థలము కాళీపట్నము. ఈమె బంధువులకును నీమెకు బ్రద్రవైరము. ఆ కారణమున యీమె స్వగృహము విడచి పలాయితురాలు కావలసివచ్చెను. ఈమెకును యీమె యా స్తబంధువులకును విరోధము గలుగుటకు కారణ మేమయ్యుండును? బాంధవ్యలక్రూరచర్యలే యని మన మూహింపవలసి యున్నది.

... ..

నాజ :—మాధవరాహా! నేడు మన ప్రియమిత్రుడు రామసింగు యేమయినాడు.

మాధ :—ఏమో. నిన్ననె వొక గుర్రముపై యెచ్చటికో పయనమైనాడు. నే నడుగగా మరలవచ్చి చెప్పిననియు, గోపీచందు విడుదలకై వొక రహస్యస్థలమును సాధించుటకై పోవుచుంటిననియు జెప్పెను.

జనా :—కాని యాత డూరలేని సమయమున నా మనం బేలాగోయుండును. కాని మరల యీ పూరునందు హత్యలు జరుగు చున్నవని వినికిడి.

మాధ :—బేను. ఏమైనను మనకేమిభయము. మొన్న యీ పూరిచివర తోడలో నొక స్త్రీశవము దొరికినదట. ఆమెపై బలవన్మరణ చిహ్నములన్నియు నగపడుచున్నవి. ఆమె యెవ్వరో తెలిసికొనుట దుస్సాధ్యమైయున్నది.

జనా :—నేనును మరచితినిగదా! నాగోసమై కర్మాగారమున కెవ్వరును రాలేదు.

ఇట్లు కొంతసేపు సంభాషించి చివరకు జనార్దనుడు మాధవ రావును పంపి తాను నిదురించుటకు లోనికేగెను.

... ..

జాగ్రత జాగ్రత కాలిచప్పుడు విననయ్యెనేని మోసము వాటిల్లును. నీ కృపణముగూడ నా చేతికిచ్చి నీవు ముంగా చావడి తలుపుతీసి ఆ నళినిపని పట్టుము. దుర్ముఖా తెలిసినదా? నేను మేడపైకి బోయి మన పండ్లెండువేల రూప్యములకై ప్రయత్నించెదను, నీవు కడు యుష్మత్తుడవయి చరించుము.

అనుచు నల్లని వ్యక్తులు యిద్దరు భయంకరాకారము నున జనార్దనరావు నిర్మల సౌధమున ప్రవేశించిరి. చేతులందు తళతళలీను కృపాణములు ధరించిరి. అందొకవ్యక్తి తిన్నగా చావడి ద్వారము నయిపువచ్చి నళిని పండుకొన్న మంచమువద్ద నిలిచెను.

ఆరాత్రి నిజముగా అతి భయానకముగు రాత్రి. ఆ వ్యక్తి “ఆలస్యం అమృతం విషయ్య” ను నారోహిణి జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని తటాలున తన కత్తితో నొక్కపోటు మన దాని గుండెలలో పొడిచెను. మాటాడుకైన వీలులేకుండునట్లు గట్టిగా మెళును నదిమిపట్టెను. పాపము నలిసీబాయి హత్య సమాప్తము. ఇక రెండవవ్యక్తి మేడపైకి బోయి గదియంతయు పరిశీలించుచుండ యీ మొదటివాడు గూడ నచటికి వెళ్లి షిత్రమా! పని ముగిసినదిసుమా యనెను. ఆతడును తల పంకించి మెల్లగా యిసుపవెట్టెనదదకు పోయి దానిని బలవంతముగా బ్రద్దలుగొట్టి విద్యుద్దీపముచే పండ్లెండువేల రూప్యములను పట్టుకొనిరి. ఆహా యెంత సాహసము.

ఒకడు :—ఓ దుర్ముఖా! మన పని పూర్తిగావచ్చినది. ఇంకను యేమున్నవో వెతకుము.

దుర్ముః—ఇదిగో రివాల్వరు, ఈ దెబ్బతో జనార్దనరావుపని సరి. అనుచు వారు త్రాటి సహాయమున మేడపై యంతస్తునుండి యిరువురు మామిడి తో వులూనికి జారిరి.

... ..

తెలతెల వారుచుండెను. పక్షిగణంబులు కిలకిలాగావంబులు వెడలగ్రక్కుచు నియత కులాయనంబుల విడిచి యెండెంవో బారు చుండె జనార్దనరావు నిమర మేల్కొంచి కాలోచిత కృత్యంబులు దీర్చుకొనుటకుకెళ్లుచుండగా యొక పురుషుడు వచ్చి “అయ్యా ! జనార్దనరావుగారూ యేమున్నది యేమున్నది. హత్య ఘోరహత్య” యనుచు గోలుగోలున యేడ్చుచు పిడుగువంటివార్త చెవినివేసెను. తక్షణమే జనార్దనరావు నిలుపున నీరయిపోయెను. గబగబ చావడిలోనికి పోవుసరి కప్పుడే యింటిసిండ్ జన సనుచాయము నిండియుండెను.

వారందరను గొల్లుమనుచుండిరి. జనార్దనరావు తిన్నగా ద్వారము వైపునకు వెళ్లి ఆ రక్తము జూచి చకితుడై పోయెను. నోట మాటలేదు. కొంతపడికి తెలివి దెచ్చుకొని యా వంశమువద్దకు పోయి చూచెను. అంతయు రక్తమయము, నల్లి హత్య.

అప్పటికప్పుడే నరసింహ్వంధ్ర పురమంతయు యీ దుర్మరణ వార్త వ్యాపించెను. “అయ్యో పోలీసు సూపరిండెంటు భవనముననే హత్యయట. నల్గిని యెవ్వరో చంపిరట” అనుచు ప్రతి వీధినుంచి జనసమూహము చిందరవందరగా వచ్చి జనార్దనరావు భవనము చుట్టు ముట్టరి. వెంటనే జనార్దనుడు సేవకుని బిలచి “ఓరీ నీవువెళ్లి మన మాధవరావును తీసుకోని రమ్మ” నెను.

వెంటనే సేవకుడు మాధవరావు యింటికేగి “అయ్యా ! సబుయినస్పెక్టరుగా రున్నారా” యని యడిగెను. అప్పుడు లోపలినుంచి వొక దృఢశరీరుడు వచ్చి “ఏమి విశేషము” అని యడిగెను.

“అయ్యో! జనార్దనరావుగారింట హత్య జరిగినది. మిమ్ముల సతి త్వరితముగ తీసుకురమ్మనిచారు” అని జెప్పెను. చదువరులారా! ఈ సబుయిన స్పెక్టరే మన మాధవరావు

మాధవరావు లోనికేగి దుస్తులు ధరించి, పిచ్చలు తీసుకొని బతులుదేరి సేవకునితోగూడ జనార్దనరావింట ప్రవేశించెను. “జనార్దనా! యెంతపని జరిగినది. దైవము పగవాడైయుండ మన మెన్ని కట్టుబాట్లు జేసినను నిష్ఫలమేగదా? ఇంతటి ఘోరహత్య యెన్నడైన జరిగినదా? ఈ సమయమున రామసింగు యున్న యెంతయు బాగుండెడిది. వాడూరలేని సమయము నిరీక్షించి హంతకుడీ పనిజేసెను. ఈ హంతకు డెవ్వడో యతి భయంకరుడే కానిమ్ము విచారించిన ప్రయోజనములేదు” అని యూరడించి యిరువురను గలసి మంచమంతయు పరీక్షించిరి.

తరువాత జనార్దనాడు “మాధవా! నా ధనమంతయు మేడపై నున్నది. దానికేమి ప్రమాదము రాదుగదా? ఏమో హత్య గావించినవాడు యూరకపోవునా? మనము త్వరితముగా పోయి చూచుటే మంచిది నడువు” మని యిరువురును గలసి గదిలోకి బోయి మేడనుయెక్కి యినుపపెట్టెయన్న స్థలమునకు పోయి జూచిరి. అయ్యది తెరువబడియుండెను. ఆహా! నా ధనంతయు దొంగిలించబడినదిగదా. అని చీత్రప్రతిమవలె నిలువబడిపోయెను.

జనార్దనా! విచారించిన ఫలమున్నదా! ఏమిచేయుదుము అని యిరువురు పెట్టెనంతయు పరిశీలించిరి. అందేమియు చిల్లిగవ్వలేదు. వారి కందొక కాగితము దొరికినది. దానిని క్రిందివిధముగా మాధవ రావు చదువ నారంభించెను.

రామసింగు మిత్రుడగు జనార్ధనరావుకు—

నీవేమో మిక్కిలి విరవీగుచున్నావు. రామసింగు సరాక్రమ వంతుడు నీ ప్రక్క నున్నాడని నీకు గర్వము మెండు. నీ గర్వము నణంచుటకు పలువిధంబుల ప్రయత్నించితిని. అదియిప్పటికి ఫలించె. పిశాచబలగ నాయకుడన్న యేమనుకొంటివో? ఇప్పటికయిన నా ప్రతాపము తెలిసినదా? జాగ్రత్త! నాకోసమయి పెక్కుకష్టంబుల డీకొనకుడు. మీ ప్రాణరక్షణో పాయంబునకు తెర వూరించుకొనుడు. వలదని రామసింగునకు నీ మిత్రులకు వుద్బోధించుము.

ఇట్లు,

పిశాచబలగనాయకుడు.

వారా యుత్తరమును చదివి తల పంకించి వేషీనిట్టూర్పు విడిచి పెట్టిరి. ఎప్పటికయిన నాయంతకుని పట్టుకొనవలయును. మన రామ సింగు రాగానే యీ యుత్తరము వానికిమ్ము. రామసింగు వానినితప్పక నురుమాడగలడు. మన మందరము వానికి సయిదోడుగా నుండుము.

జనా :—పండ్లెండువేల రూప్యములు దొంగిలించినాడు. కాని దానిని హత్యచేయుట యెందులకయి యుండునో. నాకు వాక యనుమానముగలదు. అది నా ద్వారము గావలిగాయు సేవకునిపయి యున్నది.

మాధ :—రామసింగు వచ్చినతరువాత వానిని పిలచి యను మానము దీర్చికొనవచ్చును. నీవు యేమీ విచారించకుము. ధయిర్య మవలంబించుము. కగ్నాగారమునకు వేళయినది. పోవురము. అని యిరువురు వెడలిపోయిరి.

3

ప్రణయరాధనా తత్పరయై వసంత తన దివ్యసుందర విగ్రహాన్ని మేలిముసుంగులో గప్పివేసి వొకనాటి ప్రశాంత సయమున మదనవేదనా భరము పూరితజాలక విస్మయానో నొక శిలావేదిపై నధిష్టించి తన ప్రేమదనమును జూరగొను ప్రియునికొరకై నిరీక్షించుచుండెను. ఆమె హృదయమున నేదో వింత వికార మున్నుచును.

ఆమె కుంతలమాలు నిగనిగ మెరయుచు నీలకాంతులచే సోగగా గన్పట్టుచుండెను. ఆమె ముద్దుమొగము ప్రకాశమానమై యుండెను. ఆమెనోహరి తనులతలయందు లావణ్య తేజము కన్నుల మిరుమిట్లు గొల్పునట్లుండెను. ఆయమ నేత్రంబులు యాకర్షాలతములై, వికత పూదళములవలె మనోహరములు. ఆమె నాసిక సుందరమై సుదుర్ఘమై యమూల్య మాక్తికాగ్రమణివలె యొప్పుచుండెను. ఆమె వస్త్రముల యందలి కరకంకణములు లేయందమునుగూడ మరపించుచుండెను. ఆమె వయస్సు పదునెనిమిది వత్సరములు. నవయవ్వన సురూప లావణ్య కళాలలితాంగి. ప్రియధనంబు కొరకై మనోవ్యధజెందుచు తాపభారము సలుపుచు మనోహరునికై యెదురుతెచ్చులు గాయుచుండెను.

అహో! పశుచుల మనోకారములు యెంత నిగూఢములైనవి. ఆమె గూర్చుండినదియు నొక సుద్యానవనమే. మలయ సమీరుడు మారుత ప్రకరణంబును వదలి పెన్నెరులను పాయలుగా మార్చి చిక్కుబర్చుచు జీరాటము గలిగించుచుండెను.

మన వసంత వేడినిట్టూర్పులచే వొడలంతయు తడిసిపోయెను. మన్మథాకాంతు డెంతకును రాకున్నా డేమొకో యని విలపించుచు గూర్చునియుండెను.

ఆమె నయనములకు వొక యోగి విగ్రహము కానుపించెను. ఆమె నిజముగా యోగియే హరిహరు స్మరణము జేసికొని వచ్చుచుండెనని నిర్ధారణము జేసికొనియెను. దూరమునుండియే అయ్యామీ రెవరని! ప్రశ్నించెను.

యోగి :—అబలా! ఏమిట్లు విపరీత చేతస్కురాలవము కుందును నన్నట్లున్నావు.

నసంత :—అయ్యా నన్నాద్ధరింప స్వర్గమునుండ వచ్చిన భాగ్యదేహీవలె గన్నట్టుచున్నాను. నా మనస్సొక దివ్యచుంగళ విగ్రహము పయి పోయియున్నది. మీదు యశ్చిదులని మీకు తెలియని విషయమొందులేదని మిమ్ముల నడిగితిని. ఈనా కోరిక నాతండ్రి కయ్యప్పుడు నా తండ్రి యభిప్రాయము వేరు నా యభిప్రాయము వేరగుటబట్టి నేనిట్లు కృశించిపోవుచుంటిని. నా తండ్రికి నాపయి మరొక క్రోధము నావంతయులేదు. కాన నా జీవిత మెట్లు ఫలించెనో తెలియవేరదను.

యోగి :—అతివా నీ తండ్రి నీ తండ్రిపేరేమి ?

నసంత :—నా తండ్రిగారి పేరు గోపీచందు.

యోగి :—మీనా రెన్ని నిర్భంధములు పెట్టినను నీ కోరిక నీవు తప్పక సఫల మొనర్చుకొనగలవు. నీ కోరిక ఫలించగలదు. కాని కొంతకాల మోపికబట్టవలెను. అవివోక తీగెల పొదవద్దనుంకి చాటునకు పోయి మటుమాయ మయ్యెను.

సాతక మహాశయలారా! ఈ యోగి యెవ్వరో మీకు మున్నుండు తెలియగలదు.

... ..

నసంత తండ్రిపేరు గోపీచందు యని మీ కిదివరకే తెలియబరచితిమి. ఈతడు బొంబాయిరాజధానిలో సరసింహ్వోద పురమునకు దగ్గరనున్న గ్రామములో వసించుచుండెను. ఆతడొక గొప్ప

మార్వాడీ వర్తకుడు. ఆతని మేనల్లునిపేరు రామసింగు. రామసింగు తల్లిదండ్రులు చిన్నతనముననే చనిపోయిరి. అప్పటినుండియు గోపీచందు దగ్గరకుదీసి పెంచి పెద్దజేసెను. రామసింగు యిప్పుడు చాల బలవంతుడు.

గోపీచందునకు వొక్కతెయే కుమార్తె యగుటంబట్టి నతి గారాబముతో పెంచుకొనుచుండిరి. గోపీచందు చిన్నతనమునుండి రామసింగును పెంచెనేగాని తనకూతుని బీగవాడగు మేనల్లున కిచ్చుటకు యంత యిష్టములేదు. వసంత తల్లి యద్వైతముగూడ అంతే. వాగొక ధనవంతున కియ్యవలెనని నాలోచించుచుండిరి కాని వసంత యనురాగ మంతయు రామసింగుమీదనే. ఆతని యరివచందముల జూచి యీమెయు, యీమె సౌందర్యమునుజూచి యాతడును బద్దపరస్పరాను రాగులై మురియుచుండెడివారు. ఎప్పటికైనను వసంత రామసింగునే పరిణయ మాడవలెనని పట్టుపట్టియుండెను.

రామసింగు సద్గుణములు గలవాడును, గుర్రపు స్వారియందు మంచి నేర్పరి. ఆతని ముఖచంద్ర మండలమందు వొక కళ నాటి యున్నది. చక్కనిరూపసి. ఆతిథివుడు హంతకులను, నేరస్తులను పట్టుటలో యెక్కువ నేర్పరియని పేర్వడశి యేలికచే గొప్పగొప్ప బిరుదములగూడ సంపాదింపబడి యుండెను. ఎవరైనను హంతకులు తన పరాక్రమదృష్టి ప్రసరించినంత మేరలో నుండినట్లయిన వారిని పట్టునంతవరకు నన్నపాసీయములు గూడ జొరక, నిద్రాదేవతనుగూడ దరికి చేరనీయనంతటి ప్రజ్ఞశాలి. ఆతనికి దొరతనమువారు వేతనము నొసంగి సన్మానించుచున్నారు. రామసింగు యిరువది యెనిమిది ఎత్తరముల ప్రాయమువాడు.

ఇప్పుడితడొక సోఘాపై మేనువాల్చి సీమాలిత హృదయుడై నాలోచనా సముద్రమున మునిగియున్నట్లు తోచును. ఒకసారి తటాలున లేచి నటునిటు తిరుగుచు నేదియో నాలోచించుచుండెను. అంతలో తపాలా జవాను వచ్చి గుమ్మమువద్ద తలుపుతెప్పెను.

రామసింగు :—ఎవరు వారు ?

బంట్లోతు :—నేనండి తపాలా జవానును. మీకొక జాబు వచ్చింది.

రామ :—ఎచ్చటనుంచి చూడుము.

బం : అయ్యా, దీనిపై కేమియులేదు. మీ పేరుమాత్రము గలదు. అని యా కవరును యాతనికిచ్చి బంట్లోతు వెడలిపోయెను.

అందీ కిందివిధముగా నుండెను.

నిరూపక మహాశయా !

నీవు అత్యద్భుతాపరాధ పరిశోధకుడ వనియు, యేలికలచే గొప్పగొప్ప బిరుదముల పొందితివనియు, సాటిలేని మేటివనియు విగ్రహీతుడవనియు. అలనాడు నా దుర్గము ప్రవేశించి రహస్య బిలముగుండా పారినోతివని గర్వింపకుము. లోగడ నీ సామీప్యమున నీ రెండుహత్యా ప్రదర్శనంబులు గావించితిని. రెండవది బహు ఘోరము. అయ్యది నీ మిత్రుడగు జనార్దనుని యింటియందే. నా ప్రతిభ నీ వి కను చవిచూచెరుంగవు. నన్ను పట్టు ప్రయత్నము మానుము. లేనిచో మీదందరు దారా సుతాదులకు దూరంబై మిన్నరాని కష్టంబుల లోనగుదురు. నీవు విరికిపందవని భావించెదవేమో. ప్రాణాపాయ స్థితియందు స్వప్రాణ రక్షణము వుత్తమ సంజాతకుల లక్షణము. నీవును నీ మిత్రులునుగూడ నన్నేమియు చేయజాలరు. నా ప్రతాపమీ కమ్మ నవలొందియైన నెరుంగగలవు. వృణా ప్రయాసలకులోనై వెక్కు కష్టంబుల డీకొనకుము. వలదను నీ మిత్రుల కువ్వోగించుము.

పాతాళదుర్గము

5—12—32

ఇ యి

పి శా చ బలగ నాయకుడు.

రామసింగా యు త్తరము చదివి తల పంకించి నిట్టూర్పు పుచ్చెను. తనలో తానేదియో మధ్యమధ్య గొణుగుకొనుచుండెను. చివర కా యు త్తరమును భద్రపరచి తాను లోనికిపోయి రమేశం యని కేక వేసెను. తోడనే నొక పురుషుడు లోపలినుండి వచ్చి “అయ్యా! యేమిశలవు” అనెను. ఓరీ నీవు పోయి బంకిని తీసుకురమ్మని తాను లోనికిబోయెను.

ఈ సేవకుడు శరవేగమున పోయి బంకిని తీసుకువచ్చి గుమ్మము వద్ద నిలిపెను. రామసింగు తేసీరు గ్రోలి దుస్తులు ధరించుకొని రినాల్వరు తీసికొని బయటకు వచ్చి వీధిగుమ్మమునకు బీగము వైచి యెవరికోసమో అరుగుపై గూర్చుండెను. కొంత సేపటికి యింకొక పురుషుడు ముప్పదియేండ్ల వయస్సుగల నాతడు రామసింగువద్దకు వచ్చెను. వారిరువురును గలసి ద్విచక్ర శకటము నధిరోహించి యెచ్చటికో పయనమై పోయిరి.

౪

దినకరుడు సభోమార్గమునకు ప్రయాణము సలుపుచుండెను. ఎండ యతిశీవ్రతగా గాయుచుండెను. ఉదయము పదిగంటలు కావచ్చెను. కర్మాగారమునందలి రక్షకభూధికారు లందఱును యెవరిపనిని వారు నిర్వర్తించుకొనుచుండిరి. లోనయెవ్వరో యిరువురు పురుషులు నేమేమో సంభాషించుకొనుచుండిరి.

అట్టితరి కర్మాగారమునకడ నొక ద్విచక్ర శకటము నాగెను. బండలోనుండి యిరువురు వ్యక్తులు దిగి లోనికి పోయిరి. లోనున్న పురుషులలో నొకడు రామసింగు మహాశయులారా! అనెను.

అవును మాధవా నేను నిన్ననే వచ్చుటకు పయనమయితిని రావీలు చిక్కినదికాదు.

మాధ:—రామ్జీ నీవు యెచ్చటికో పోయితివట. ఆ పని యేమయినది.

రామ:—అగుట కేమున్నది. గోపీచందు విడుదల యయినది. ఇదిగో యీ జాబు నిన్ననే వచ్చినదని జేబునుండి వొకయు త్తరమును మాధవరావున కిచ్చెను

మాధవరావు నా యు త్తరమును నా మూలగా గముగ చదివి రామ్జీ! హంతకు డెంత ధైర్యవంశుడు.

రామ:—జనార్దనా! నీ యింటియందు జరిగిన హత్య విషయములో నేర మెవనిపైమోపిరి.

జనా:—ఏవిధమైన సాక్ష్యము లేనప్పుడు యచుమాన మెవనిపై నుండును. కాని నా నేవకుడు హత్య గావింపబడిన దాని యప్పుడప్పుడు కలహించెడివారని నా జ్ఞాపకము. దొంగతనము విషయములోగూడ నాతినిపై నా కనుమానమున్నది.

రామ:—ఆ దానికి యెక్కడెక్కడ కత్తిగాయములు తగిలినవో జూచితిరా ?

జనా:—చూడ కేమి నేనును మాధవుడునుగూడ పరీక్షించితిమి. గుండెలలో నొకపోటు కనుపించినది. తరువాత శిరము వేరుచేయబడెను.

రామ:—ఆమె మంచముపై బరుండినా ?

జనా:—మంచముమీదనే బరుండినది.

రామ:—అప్పుడు యెన్నిగంటలు కావచ్చును ?

జనా:—రెండు గంటలు దాటునని నా యభిప్రాయము. ఎందుచేతననగా నాకు పదకొండున్నర గంటలవరకు గూడా నాకు సరిగా నిదురపట్టలేదు. తరువాత తెల్లవారినదాకా మెలుకువేలేదు.

రా :—తెల్లవారినతరువాత నీవే లేచితివా లేక యెన్నరైనను లేసితిరా ?

జనా :—నా కనుమానముగా నున్నదన్న నేవకుడే లేపెను.

రామ :—ఆత డేమనుచు వచ్చిలేపెనో నీ కెరుగుదువా ?

జనా :—ఘోరము ఘోరము ఇంకేమున్నది హత్య యనుచు

రా :—ఆతని పేరేమి ?

జనా :—వానిపేరు వీరదాసు.

రామ :—మాధవా ! ఆ నేనకుని విచారింపవలయును. వెంటకే పోలీసునిబంపి యాతనిని బంధించి యిచటకు వచ్చునట్లు జేయుము.

మాధవరావు బయటకివెళ్లి వొక పోలీసును బిలచి వొక కాగితము వ్రాసి నాతిని కిచ్చెను. వాడు తిన్నగా జనార్దనరా వింటికి నేవకుని బంధించి తీసుకొని వచ్చుటకై వెడలెను.

రామసింగు జనార్దనరావు యిచ్చిన వాగ్మూల మంతయు తన నోటుపుస్తకముపై వ్రాసుకొనెను. మరికొంతసేపటికి పోలీసు వీరదాసుని బంధించి తీసుకొనివచ్చెను.

రామ :—వీరదాసూ ! నే నడుగు ప్రశ్నలకు తగిన సమాధాన మియ్యవలెను. నీవు మొన్న జనార్దనరావింట హత్యా సందర్భములో యేమైన నెరుంగుదువా ?

వీరదాసు :—నేనేమియు నెరుగను.

రామ :—నీ దేయూరు నీ తల్లిదండ్రు లున్నారా ?

వీర :—నాది ఆసలు కాళీపట్నం. నా తల్లిదండ్రులు చాల కాలము క్రిందటనే చనిపోయినారు.

రామ :—మీరు తోబుట్టువు లెందరు ?

వీర :—ఒక్క తెయే.

రామ :—ఆమె మీతో కలిసియుండునా ?

వీర :—ఆమెకును మాకును క్రోధము మెండు. అది మమ్మల విడిచి యెక్కడికో వెడలిపోయినది.

రామ :—మీరు సోదరులెందరు ? కాళీపట్నములో మీబంధువు లెవరైన నున్నారా ?

వీర :—మేము యిరువు రన్నదమ్మలము. నా బంధువు లందరు యిప్పు డెచ్చట నున్నానో నా కేమియు తెలియదు. నేను కొంతకాలము యా పూరనే యొక వర్తకునియొద్ద గుమాస్తాగా యుండి తరువాత యిక్కడ ప్రవేశించితిని.

రామ :—నీవు యీ హత్యా విషయముగో యేమయిన పాల్గొంటివా నిజము జెప్పుము.

వీర :—లేదు.

రామ :—సరే. మాధవా ! వీనిని ఖయిదు చేయుము. నిజము నిలకడమీద తేలగలదు.

తరువాత కొంతసేపటికి అందరును వెడలిపోయిరి. కర్మాగారము మూసివేయబడెను.

౫

గోపిచంద్ నిర్మల భవనమునకు వెనుకతట్టున నొక యుద్ధాన వనము గలదు. ఆ వనమధ్యమందు పద్మరాగ మణిమయంబులగు సోపానపంక్తిచే విరాజిల్లుచు, వినిర్మల వారిపూర్వముచే నిండుగలుగు చున్న సరోవర మెండుగలదు. అది చతురమై యుండెను. ఆ సరోవరము చుట్టును కలువతీవెలు పద్మలతలును యల్లివిల్లిగ నల్లకొనియుండెను.

అయ్యది వసంతబుళువు వసంతోదయము రాగానే మన వసంతకు జన్మనోదయము సంప్రాప్తమయ్యెను. ఇప్పుడు వసంత వాక నీలమణి తిన్నెనై యాసీనయై యుండెను. ఏ మనోహరుని మనోహకారము యే మోహనాంగి చంచల కటాక్షమునకు గురియయ్యెనో, యెవ్వని నామస్మరణ మాత్రంబున యే సుందరమన విరహవేదనానల నిట్టూర్పు బాగలు విగిడించునో, మెచ్చని సుకుమార హస్తద్వయంబులకు తన శుచ సముదాయమును పరిధానంబుగ నివ్వ నియ్యకునెనో యా సుందరుని కోసమే వసంత యెప్పుడికి జాడ కన్పడునోయని యెదురు జేస్తులు గాయుచుండెను.

మన వసంతి హృదయమునంతయు రామసింగు నపహరించెను. ఆమె యిప్పు డెవ్వని గుణగణంబులు హృదయసీమ నాట్యమాడుతరి వొక్కొక్క పేడి నిట్టూర్పు విడుచుచుండెను. ఆహా! పాపము. తన ప్రియుని సమయ ప్రాణము సహితము యియ్యకొనెను సుందరీచుణులలో వాకతె వసంతపదునెమి జేడ్లని కుసుమ సుకుమారి. తనంత తాను స్వతంత్రించి యేమి చేయగలదు.

కొంతసేపటికి వసంత పవిత్ర నయనాంబుజములకు వాక వ్యక్తి దర్శనము లభించెను. ఆ వ్యక్తి యెవరు? వసంత మనోనాథుడే కావచ్చును. “వసంతా! యేమిజేయుచుంటివి” అను పదములు వినవచ్చెను. ఒక సుందర విగ్రహము లతాసమన్విత పంక్తి మరుగునుండి బయల్పెడలి వచ్చెను. వసంత దగ్గరకు వచ్చి యేమాలోచించు చుంటివని ప్రశ్నించెను.

చదువరులారా! యీ దివ్యసుందరమూర్తి యెవరు? ఈయన యే రామసింగు. తన విభుని సుందర నదనారవిందము గాంచినతోడనే యామె సిగ్గు నభినయించుచు తల వంచుకొనెను.

రామ—నెచ్చలీ! వసంతరాగమును మానివేసితివేమి. సిగ్గుపడకుము. నీ తండ్రి నీ వివాహసన్నాహము లేమైన జేయుచుండెనా?

వసంత—నాథా! మిమ్ముల విడచి నే నన్యపురుషుని వరింపనొల్ల. నా మనస్సంతయు మీ మనఃవీరమున చ్చి తించుకొంటినిగదా!

రామ—అటులయిన నీవు నన్ను గాఢముగా ప్రేమించితి వన్న మాటయే. ఇదిని యామెచు గాడాలింగనము జేసికొనెను. కొంతసేపు యల్లె రామసింగు మోహంబుధిలో దేలియాడి వసంతపద్మ బలవంతపు సమ్మతి పుత్రము గైకొని వొక తొందర పనికి రామసింగు యచ్చోటు బాసెను

వసంతయు సాయంసమయ మవుటంజేసి తన భవనమునకు చీకటి పడకముందే చేరుకొనెను. ఇంటికి బోయి తన చెలియుగు యిందిరతో జరిగిన వృత్తాంతమంతయు జెప్పెను.

ఈ యిందిర యదివరకే రామసింగు స్నేహితుడగు కేశవరావును ప్రేమించెను. ఇందిర సద్గుణముల గలిగి, కేశవరావు యంత సుందర మైనవాడు గాకపోయినను ఈరూపిమాత్రము గాడు సామాన్యమైన సౌందర్యము గలవాడు. ముప్పది సంవత్సరముల లోపు వయస్సుండును. మంచి బలశాలి. ప్రతి విషయములోను రామసింగునకు ఉపకారములు జేయుచుండెను.

కేశవరావుకు యిప్పుడు నాప్తబంధువు లెవ్వరును లేరు. రామ సింగును కేశవరావును గూడ వొక్కమారే కవాతు నేర్చుకొనిరి. ఇరువురును కత్తి పట్టుకొని శాస్త్రపులతో బోరగలరు; వారిరువురును ప్రాణమిత్రులు. ఎంతటి కష్టముల యందుగాని వొకరు నొకరు యెడ

బా యువారుగాను బ్రహ్మచూపులతో విగ్రహములు వేరమునను కేశవ రావు, రామసింగులు యంతరాశ్మలు వొక్కటియే. ఇరువురను బాహు బల సమన్వితములే. జనార్దనరా వింట జరిగిన హత్యా విషయములో రామసింగుతో గలసి తాను గూడ హంతకుని విషయమై పర్యాలోచన చేయుచుండెను.

ఆనాడు వసంతయు, యిందిరయు చాలసేపు ప్రసంగించిరి. అంద చందములలో యిందిర వసంత కేమాత్రము తీసిపోదు. వీ రిరువురు చిన్నతనమునుండియు వొకరినొకరు ప్రేమించుకొనుచు, వారిలో వారి కేమైన యాపద తటస్థమైనపుడు వొకరి నొకరు కాపాడుకొనుచు పరస్పరాను రాగబద్ధులై యుండిరి. ఇందిరకు పంచొమ్మిది సంవత్సరముల ప్రాయము వచ్చినది.

వారిద్దరు సాయంతనము భోజనములగైకొని చాలసేపు ప్రసంగించి నిదురబోవుటకు వెడలిరి.

... ..

రాత్రి పండెండు గటలయ్యెను. చాల చీకటి గ్రమ్మియుండెను. ఆ నిభిడాటవీ యంధకార మధ్యంబుననుండి వొక పురుషుడు ఖడ్గ హస్తై దారి చూచుకొనుచు యతితీవ్ర గమనముతో నడచివచ్చుచుండెను. ఆతిడా యడవియందు నలవడినవాడే కావచ్చును. లేకున్న యా పుట్టలను, రాతిమెట్టలను, దాటుట కష్టము. ఆతిని ప్రయాణము చూడ గోపాలపురము వచ్చుచుండెననియే యూహింప వలసియున్నది. ఆ వ్యక్తి శరీరమంతయు నల్లని తోలుదుస్తులు కప్పుకొనియుండెను. ఆతిని ముఖమంతయు నల్లనిరంగు పూయబడియుండెను. ఆతడు లావునకు తగిన పొడుగుగలవాడు. ఆతిని దీర్ఘకాయము, నల్లని దుస్తులు, చేతియందు తళితళలాడు ఖడ్గము తిలకించిన యెంత ధైర్యవంతులైనను భీతిజనింపక నూనదు.

ఆతడట్లు శ్రీఘృగమనమున నడచుచు నోసించు భవనమున కుత్తరభాగమున నున్న వృష్యానవనములోనుండి తిన్నగా భవనమునకు క్రింది తట్టుననున్న వొక గదిం జూచెను. ఆ భవనమును జూచుటకు వీధిమార్గము తప్ప మరొక మార్గమేదియు లేదు.

ఆ నల్లః వ్యక్తి యిప్పుడు మన వసంత పండుకొన్న సోపానదలచెను. ఆమె యా గదిలో చల్లవిగాలి గ్రోలుటకు తలుపులు దోచుకొని గాఢముగా నిద్రించుచుండెను. ఆ వ్యక్తి యాలసించిన యాశాభంగ మగునని తలచి తన కత్తిని మొలలో దూసి, యంగీకారునను త్రాటించుటను తీసి, యా నిర్మల మలయమారుత సకరణి గ్రోలి గాఢముగా నిద్రించుచున్న వసంత శరీరమునకు నాత్రాటివి జాగతగా, యతి పదిలముగా కాళ్ల సందునుండి లాగి తరువాత యామె నోటిలో పెద్ద గుడ్డను జొనిపి త్రాళ్లచే గట్టిగా కదలకుండా బంధించివేసెను.

ఆయమ వ్రలికిపడి నోట మాటలేక యీ భయంక రాకారము జూచి భయవిహ్వల చిత్తయై కండ్లు మూసుకొనెను. వెంటనే యాతడు నామెను చంక నిరికించికొని యా కాళరాత్రియందు పలాయిత డయ్యెను.

౬

ఉదయము ఏడుగంటలైనది. గోదావరినదీ శరీరమున రామసింగు ప్రభృతులతమలో తాము యీ విధముగా మూట్లాడబోచ్చిరి.

రామ : — జనార్దనా! దొంగ లపహరించిన మృదెండువేల రూపములు యెవరు సంపాదించినవి.

జనా :—అది నా తండ్రిగారు సంపాదించినదే.

రామ :—అట్లయినచో యా డబ్బుకంతయు దొంగిలించిన కార మేమైయుండును. ఎప్పటికైనను మనచూ సామ్యుజాత కనిపెట్ట వలయును.

మాధవరావు :—రామ్మజీ! మనము ఇంకనుగా మొన్నటి వీరదాసును కొన్నిప్రశ్న లడుగవలయును

రామ :—అవును. మరచితిని ఈనాడు మన మంతరము కర్మాగారమునకు పెందలకడ పోయి కర్తవ్య హత్యచింతము.

అనుచు వారు మువ్వరును తిన్నగా కర్మాగారమువద్దకుపోయి తలుపుల బీగమును సడలించి లోనకు బోయి ఆసనములపై యాసీను లయిరి. మాధవరావు లేచి ప్రక్కగదిలోనికి పోయి తలుపు తాళము దీసి.—

“వీరదానూ! ఏమిచేయుచుంటివి. నీకు యీనాడు మరల వాయిదా. నిన్ను కొన్నిప్రశ్న లడుగవలయును” అని నాతనిని తీసుకొనివచ్చి రామసింగువద్ద నిలువబెట్టి తాను యెప్పటియట్లు తలుపు నకు బీగమువైచి మరల కుర్చీపై నాసీనుడయ్యెను.

రామ :—వీరదానూ! మొన్నటి హత్య దొంగతనము విషయములలో నీ వేమియు యెరుగవుగా?

వీర :—అయ్యా! నాకేమియు తెలియదు నన్ను మీరంతగా బాధించవలదు.

రామ :—ఏమిరా? అడిగినప్రశ్నకు సమాధానము సరిగా చెప్పవా? లేకున్న నిన్నిప్పుడు లాటిక్రొవ్వు వాయించెదను.

అమాట విని వీరదాసు డెందుకొరలో జేబు తడుముకొను చుండెను. మాధవరావు అదీకనిపెట్టి “జనార్దనా! మనము ముందీరినిజేబు పరిశీలించవలెను. ఈత డెందుకొరలో జేబు తడుముచున్నా” డనెను.

అమాట రామసింగు విని వీరదానూ ! నీ జేబులో నేమాన్నదో తీసి యీవల బెట్టుము. లేకున్న నిన్నిప్పు డేమిచేసెననో చూడుమని భయపెట్టెను.

ఈ వీరదాను కొంచము బలిష్ఠమైన శరీరము గలవాడే. మీసములు బుగ్గవరకు వ్యాపించెను. చూపులయందు క్రొర్యరసము వుప్పొంగుచుండెను. అతడు రామసింగు ముఖమువైపు చూచుసరికి చోక విధమైన భయము పొడసూపుచుండెను.

రామ : — ఏమిరా వూరకొంటివి. వినపడలేదా ?

వీర : — అయ్యా ! నావద్ద యేమియును లేదు. నేనంత దొంగ ననుకొంటిరా ?

రామ : — ఉడిగిన ప్రశ్నకు సమాధాన మీయి. శ్రీరంగ నీకులు జెప్పుచుంటివా ? నీకు తగినశాస్తి చేసెదనని తన యంగీకరించి రివాల్వరుతీసి పేల్చువానిపగిది నటించి ఓరీ జాగ్రత నీవద్ద నే ఉండెనో తీసి బయటబెట్టుము. లేకున్న నిన్నిప్పుడు తప్పక కాల్చివేసెనను. అని బెదిరించెను.

వాడును భయమంది వున్నవి. నావద్ద రెండు కాగితము లున్నవని భయవిహ్వము చిత్తుడై రెండు కాగితపు ముక్కలుతీసి రామసింగు కూర్చున్న బల్లపై నుంచెను.

అందొక కాగితమును విప్పి వారు ఈ కిందివిధముగా చదువ దొడంగిరి.

ప్రియమిత్రమా !

నీ యనుంగు నఖుడు జగత్ కింకరుడు వ్రాయుసంగతి—

సరిసింహాద్వారమున జనార్దనరావింట హత్యకయి నీవు నాకు నామపడుదువని నా నమ్మిక. అతని పండ్లెండువేల రూప్యములు మన స్వాధీనమున నుండవలెను. జాగ్రత్తగా మనలుచు. మీతో

కలహించిన నీ సోదరియును యా నలినిని చంపినగాని వీలుండను. నీచర్య
లకు సంతసించి నా గుప్తఖడ్గము నీకు బహుకృతిగా నొసంగుచున్నాను.

ఇట్లు

శ్రావబలనాయకుడు.

వారా జాబులోయన్న యెంతయు విసి కోధదండవ్యా
మాసనులై వీరదాసంగ యెంతటి వాడురాయని నివ్వెట్లపడిరి.

తదువాటి వానివద్దనున్న గుప్తఖడ్గము గూడ బలవంతముగా
తెనుకొని యాళిని లాటికరతో వొడలంతయు గాయములు పడు
నట్లుగా మోచి వొక చీకటికొట్టులో బంధించెను. తదుపరి వారు రెండవ
కాగితమును విప్పి చదివిరి. దానిలో నిట్లుండెను.

నా ప్రియమిత్రుడు వీరదాసునకు—

మిత్రమా! రేచు మూడవరోజున నీతో కొన్ని రహస్యములు
మాట్లాడుటకు నా వద్దనున్న సింహబలుడను వానిని సరసింహ్వోద్ర
పురము బంపెదను. నీవు జనార్దనరావు భవనము ప్రక్కనను కొండ
గుట్టల దగ్గరకు రావలెను. అక్కడ మాట్లాడవచ్చును

ఇట్లు

నీప్రియమిత్రుడు.

రామ—జనార్దనా! పాపము సింహబలుడట తప్పక యానాడు
మనము వానిని బట్టవలెను. కేశవరావును నేనును గుర్రములపై బోయి
వానిని బంధించెదము. మీగుమాత్రము రివ్వోగులతో యాకొండ
గుట్టలలో దాగియుండుడు. ఆ సింహబలుని గర్వముడంపవలెను.

వారు మువ్వరును నా యుత్తరములను మరల మరల చదువుచు
గుట్టు దొరికినదిగదా యని సంతోష పులకాంకిత దేహులగుచుండిరి.
అప్పటికి తొమ్మిదిన్నర గంటలు కావచ్చెను.

అంతట నొక ద్విచ్ఛక్తిశకలము వచ్చి బ్రాహ్మగారమువద్ద నాగెను. రామసింగు నా బండ్రిలో యెవరో చూడవలెననెడి గుతూహలముతో బండినప్పుడు పినబడగానే బయటకు వచ్చి నిలబడెను. తోడనే యా బండ్రిలోనుండి నొక సుందరమైన దీర్ఘ కాముడు దిగెను.

దిగుటయే తడవుగా రామసింగు “ఓహో! కేశవరావా బహుకాలదర్శనమే” అనెను రామ్మజీ! యిప్పుడు మూల్గాడుట కవకాశిగారు లేదు. ఎవరూ వేగముగా గోపాలపురమునకు పోవరాదు. అచ్చట మీ వసతి నెవ్వరో నపహరించిరట. నీకీ వార్త తెలియ పరచి దోడ్కొనిపోవుటకై రావలసివచ్చినది. గోపీచందునకు యిప్పుడు స్పృహలేదని కేశవరావు జెప్పెను.

ఆ వార్త విన్నతోడనే రామసింగు మారుమూలాడక కేశవ రావుతో బండి నధిరోహించి గోపాలపురమునకు యతితీవ్ర గమనముతో దారితీసిరి.

... ..

ఓ కుమారీమణీ! నిన్నేదుర్మార్గులు యపహరించిరోగదా! ఆ క్రూరుని కర్కశ హస్తముల తాడవీడనమునకు నీ మృదుశరీరము యెంతనొచ్చెనోగదా! హాయిగా మన సుందర మందిరమున నుండి వానమొనర్చు యద్భుష్టమునకు నోచుకొనక పోతివా? ఆహా! నీ యందచందముల జూచి యానందించెడివాడనే. ఇంకెవ్వరినిజూచి పుడమిపై బ్రతుకగలను. ఇంకెవ్వరిని నాముద్దుతనయ యని భావించును. నీవు యెవ్వరికి యపకార మొనరించితివి. నీ యపకారమునకు యే దుర్మార్గుడైన ప్రతికార మొనర్పవలెనని పట్టుదల వహించి నిన్నీ ఘోరనరకంబున బడగూల్చెనా? అయ్యో లేని బిడ్డవే. నేనింక జీవింపజాల. నాకుమారీరత్నము నాకు లేకున్న నేనుమాత్ర మింకెందులకు. తల్లినేనుండి యేమి ప్రయోజనము? అని గోపించుకు యేడ్వదొడంగెను.

వసంత నపహరించిన వార్త గోపాలపురమంతయు న్నాపించెను. గ్రామములోని జనులందరు గుంపులు గుంపులుగా గోపీచందు భవనమువద్దకు వచ్చుచుండిరి. అంతలో వొక బండిలోనుండి రామసింగు కేశవరావులు దిగి గోపీచందు యున్న గదికడకు బోయిరి. అక్కడ గోపీచందొక తివానీపై కూర్చునియుండెను. వీరిని చూచి యాతడు మరిం యేడ్వదొడంగెను.

రామసింగు ముఖమునందలి కళాకాంతు లుడిగిపోయెను. తన నూమ విచారము చూచి యాతడును కడ్లనుండి యుశుకణంబులు రాల్చుదొడంగెను. పాప మాతని హృదయములో వొక విదమైన కలవర ముదయించెను. అది యంతయు తన ప్రేయసియగు వసంతకొరకేగా అలనాడు వుద్యానవనములో నా సఖినుణిని సమాధానసరచుటకు యోగివేషముతో దర్శన మిచ్చుతరి నా యబలామణి నన్నే తన ప్రియునిగా కోరు ప్రశ్న లడిగినదికదా? నేనును సఫలమవుననికదా జెప్పితిని. పరిపరి విధముల రామసింగు తలబోయజొచ్చెను.

కేశవరావు—అయ్యా గోపీచందుగారూ! మీరు యెంత విచారిం చినను లాభములేదు. ధైర్యము వహింపుడు. ఆమెను యెపరో దుర్మార్గులు నపహరించిరి. ఆమెకొరకై మా శాయశక్తుల ప్రయత్నించి తీసుకొనివచ్చెదము. అని గోపీచందునకు ధైర్యముజెప్పి రామసింగును తీసుకొని కేశవరావు పయనమైపోయెను.

2

ఒక శయ్యామందిరమున పూలప... చుండెను. అమెను సుందరియే యనజెల్లును. ఈ యబల మోమునందొకవిధమయిన ప్రేమజుడుక్కులు గలవు. అమె మంచి నిద్రావస్థలో మునిగియుండెను.

అంతట నొక పురుషుడేతెంచి యామెకడకు బోయి యిందిరాయని లేపెను. ఆమె లేచి ఓహో కేశవరావుగారా యని ప్రశ్నించెను.

కేశ—నచ్చెలీ! యీనాడు పెండలకడ నిద్రించుచుంటివే కారణమేమి ?

ఇం—కారణ మేమున్నది. మన వసంతను తిలచుకొనిన నాకు విచారము పొంగి పొరలి వచ్చుచున్నందున బరుంటిని.

కేశ—అగును. మీ రిరువురును వ్రాణసఖులుగదా! నేను వొక రహస్యము జెప్పెదను నీవు జాగ్రత్తగా వినుము.

ఇం—మనోహరా! జెప్పుడు.

కేశ—ఇందిరా! నేను మారువేషముతో పిళ్ళాచిబలగముందు చోటికి బోయి కపట జ్యోతిష్యునివలె నటించి యా క్రూరబలగము వసంతను నా మాయా జ్యోస్యములో ముంచి వసంత తేజు మారము చుందును ఈ నా యోలోచనకు రామసింగు కూడ సమ్మతించినాడు నామెను విడిపించినతరువాత రక్షకభటులతోను, మన జనార్దన మాధవ, రామసింగు ప్రభుత్వాలతో దా బలగమును చెండాడవచ్చును.

నీవు మాత్రము యీ వేషముతోనె బోయి, యా క్రూరబలగ నాయకుని మోహవార్ధిలో ముంచి మదోన్మత్తుని చేయుము. మధ్య మధ్య వసంతను కాపాడుచుండుము నిన్నుజూచిన యా దుర్మార్గుడు తప్పక వశ్యుడుకాగలడు. ఇంక నుపేక్షించిన లాభములేదు. నేను నీకు సాయపడుచుందును. మన శక్తివసంతయు వినియోగించి నాయంతకుల నురుమాడవలెను. పాపము వసంతను యెట్టిబాములు పెట్టుచున్నావో యా సరాధముడు. కావున నా మాట పెడచెవిని బెట్టక నే చెప్పిన ప్రకారము జేయుము.

ఇంది :—ప్రియా ! మీ మాట కెదురాడుదాననా ? అట్లే యొనర్చెదను. కాని మీరుమాత్రము జాగ్రతసుమా ? నా ప్రాణము లన్నియు మీ మీదనే యుండును. అనవరతము లోకమోహనమైన మీ స్వరూపమును గూర్చిన చింతను మానను. మనోనాయకా ! నాకు మరల మీ దర్శనభాగ్యమెన్నడోగదా ?

కేశ :—ఇందిరా నాకు పనివేళ అయినది. కొద్ది కాలములోనే వెళ్లవలయును. నీవు మాత్రము నీ శీలము నెట్లు కాపాడుకొందువో. అని యాతిడు వెడలెను.

... ..

నరసింహ్వంధ్ర పురమునకు తూరుపుదెస గోదావరి ప్రవహించు చుండెననిగదా వ్రాసియుంటిమి. ఈ పురమునకు యీ నది పుట్టినచోటు పదునేనుక్రోసుల దూరములో నుండెను. ఈ నరసింహ్వంధ్ర పురములో జనార్దనరావు దివ్యభవంతికి యెడమవైపున కొండలు, గుట్టలు, చెట్లు యనేకములు గలవు.

అయ్యది యంత యరణ్యము గాకపోయినను పొదలు, ముండ్లు మాత్రము నిండియుండును. ఆ వన్య మధ్యంబునుండి గౌతమీనది ప్రవహించుచుండెను.

రాత్రి తొమ్మిదిన్నర గంటలైనది. నరసింహ్వంధ్ర పురమునుండి నలుగురు వ్యక్తు లతితీవ్ర గమనముతో యీ యడవి వైపునకు వచ్చుచుండిరి. వారు నలుగురును బహుబలాద్యులేమని వారి వేషధారణ వలన తెలిసికొననగును. వారొక లోయగుండా నడచి వచ్చుచుండిరి, ఆ నడచివచ్చు పురుషులలో నొకడీక్రింది విధముగా పలుకరించెను.

ఒకడు :—మాధవా ! మనము కాయవలసిన గూడస్థల మియ్యదియేగదా ?

మాధ :—అగును. నేనును జనార్దనుడు యిచ్చట లోయలో జాగ్రత్తగా దాగియుండెదము. మీ రిరువురును మెల్లగా రివాల్వరుల సంధించి పైకిబోయి వొక వృక్షముపై దాగి యుండుడు. నాతడు వచ్చిన వెనుక యున మనుకొన్నట్లై జరిగింతము.

రామ :—కేశవా! మన మిరువురము పయికి పోవుదము. ఆలస్యమువలదు. జనార్దనా! జాగ్రత్తసుమా చప్పుడు కానీయకుడు. ఈ నాడు సింహబలుని తప్పక పట్టి బంధించవలెను.

మాధ :—రామ్జీ! నీ వతిజాగ్రత్త. వాడు పలాయితుడగు నేమోసుమా?

జనా :—కేశవా వాడు చిక్కగనే మేము పర్వతుక వచ్చెదము నీవుమాత్రము యీలవేయుము.

అనుచు వారు లోయంజేరి యందిరువురు దాగి మిగిలినవారు కొండ నెక్కి వృక్షముపై నధిష్టులైరి.

అంతయు నిశ్శబ్దముతము. యేలకో లేళ్ల చప్పుడు విననయ్యెను చెట్టుపై నున్నవారు మరల ననుమానాస్పదముగా నిట్లనుకొనిరి.

రామ :—కేశవా! నీవు చెట్టుపై నుండుము. నేను క్రిందనె యుండెదను. ఎందుచేతననగా నన్ను జూచి యా సింహబలుడు మిత్తుడనుకొనియే భావించును. ఆతడు వచ్చువేళ యైనది. చప్పుడుగూడ వినవచ్చుచున్నది. నే నాతనితో కలియబడగనే నీవు యీలవేసి వెంటనే రివాల్వరుగుండ్లు నాలుగు ప్రేల్చుము. నతి త్వరితముగా చెట్టుమీదనుంచి దిగి నాకు సహాయము చేయుము. ఈ యాలోచన బాగుండినదా?

కేశ :—ఇదియే బాగుండినది అట్లై యొనర్తము వాడు దగ్గరకు వచ్చువరకు నీవు మాత్రము కదలక యుండవలయును. వచ్చిన వెంటనే మిత్రమా యని పలుకరించుము.

రామ—నీ యూహ బాగుగానున్నది. అట్లే యొనర్చెదను నీవు మాత్రము జాగ్రత్త.

తరువాత రామసింగు క్రిందకు దిగి చెట్టుక్రింద నిలువబడి యుండెను.

అంతయు గాఢాంధకారమయ్యెను. అప్పుడెచ్చటినుండియో వొక దీర్ఘకాయును, గంభీర హృదయమును చేతయందొక కృపాణమును ధరించి నచ్చుచుండుట రామసింగు జూచెను. వెంటనే రివాల్వరును సంధి కయిజారును తీసి సిద్ధముజేసికొనెను. ఆ వచ్చుచున్న వ్యక్తినిజూచి రామసింగు యేమియు భయపడలేదు. చివరకాతడు దగ్గరకు రాదొడంగెను. ఇది అంతయు వృక్షముపముచున్న కేశవుడు గూడ పరికించుచు నెయుండెను.

ఆ వల్లనివ్యక్తి రామసింగును దూరమునుండియే జూచి ఆ తెలసినది. మన ప్రితుడు వీరదాసు వచ్చినాడు అని బిగ్గరగా యరచి వేగముగా రాదొడంగెను. ఇది విని మనవా రిరువురు నాశ్చర్య నిమగ్నులయిరి. ఈ వచ్చుచున్న వ్యక్తి చాల బలమయినవాడు, యాతని ముఖము చాల భయంకరముగా నుండుట రామసింగు చూచెను.

కొంతసేదికి నా వ్యక్తి రామసింగు కడకు వచ్చి మిత్రమా యని యెను. అప్పుడే పమునుండి దిక్కులు పిక్కటిల్లువట్లు తాం తాం యని నాలుగు గుండుదెబ్బలు వినబడెను. మన రామసింగు రివాల్వరును తిన్నగా నతనికి గురిపెట్టి కాలెను.

ఆతడు కవచధారణుడై యుండుటచే నయ్యవి వానినేమియు బాధించలేదు. వాడు వెంటనే నివ్వెరపడి ఆహా వీడు మిత్రుడుకాదు యెవ్వడో. శత్రువు ఎవ్వడయిన నేమి యని కత్తిని రామసింగు వైపునకు వినరెను. అయ్యది రామసింగునకు తగులక ప్రక్కనుండి పోయెను.

అప్పుడు వారిరువురును వొంజొరులం గ్రుద్దుకొనుచు క్రింద బడుచు, మీదబడుచు, వొకరినొకరు మించి పోరదొడంగిరి. మన. కేశవుడు వెంటనే యీలనూ దెను.

ఊనిన వెంటనే లోయలో దాగియున్న యిరువురును. చెట్టు పైనున్న కేశవుడును గూడ రామసింగునకు సహాయులైరి. ఆ సింహ బలుడును, రామసింగును నొకరికొకరు తీసిపోక ముష్టిఘాతములచే కొట్టుకొనుచుండిరి. మకరి గికరి యని కనికరించక హరి ధేళతమాన మకరిపై కలియబడెనో యదేవిధమున రామసింగు పిష్టి గ్రుద్దుచేతను, బాహుబలముచేతను వానిని కొట్టుచుండెను.

రామసింగు మ్మితులువచ్చుట గాంచి మరింత సంతోషపర వశుడయ్యెను.

రెండవవాడు వీరినందఱును చూచి యిక లాభములేదు వీరందఱు కపటముగా నన్ను బట్టినెంచి యిట్లు చుట్టుముట్టివారు వీరిని తప్పించు కొనిపోవుట కల్గయని తలంచి వారలకు లొంగిపోవుచుండెను.

తుదకు రామసింగు వానిని కాలితో నొక్కతావు తన్నెను. వెనుకనుండి కేశవుడు తన లాటీతో నొక్క ప్రహరము నాతని తలపై మోదెను. ఆ రెండు దెబ్బలతో నా సింహబలుని పని ముగిసెను. మన రామసింగు గాఢముగా పోరియుండుటచే యులసట దీర్చుకొనుటకై క్రింద చతికిలబడెను.

మిగిలినవారు సింహబలుని గట్టిగా త్రాళ్ళచే బంధించివేసిరి. అక్కడితో సింహబలుని పనిసరి. ఏమనుకున్నాడో రక్షకభటాధికారులన యని మాధవ కేశవరావు ప్రభుత్వము ఘోషించిరి.

తరువాత రామసింగు యులసట దీర్చుకొని తన మిత్రులతో గలసి శాత్రువుని బంధించుకొని వెడలిరి.

౮

గోపాలపురమునకు దక్షిణము గోదావరీనది ప్రవహించుచుండె ననిగదా వ్రాసెడిమి. ఆ నదిప్రక్కన నాథానకారమైన యడవి గలదనియు యీవరకె డెలిసికొంటిమి. ఆ యడవి యీ పురమునకు మూడుమైళ్ల దూరమున నుండెను. ఆ యడవియంతయు క్రూరజంతు సముదాయముల చేతను, కానావృక్ష లతాగుల్మములచేతను, మాండ్ల పొదలచేతను, క్రూరసర్పములచేతను, నిబిడీకృతించై యుండును అందున్న వృక్షములు దట్టమై, సూర్యభగవానుని వెల్తురేమాత్రమును భూముపై పడకుండునటుల జేయుచుండును. అందుచే రాత్రిసమయమే గాకుండా పవలంతయు గూడ యీ యడవి చీకటులచే దట్టముగా నావరించుకొనబడి యుండును.

అట్టి యీ భయంకరాటవీ మధ్యస్థమార్గమునుండి వొకనాటి మిట్టమధ్యాహ్న కాలమందు వొక మనుజుడు కాపాడుపు రంగుగల యంగరఖాను ధరించి, యటువంటి రంగుగలిగినదే నొక తలచాగను జుట్టి, చేతియందొక జారీకొమ్మగల చెంబు పట్టుకొని మిగిలిన ఎస్తువులన్ని వెట్టుకొనుటకు తగియున్న యడప మొకటి భుజముపై ప్రేలాడుచుండ, రెండవ చేతియందున నొక దండము ధరించి, దీర్ఘాల్చన పడుండై క్రిందనున్న ముండ్లను, రప్పలను, గుట్టలను దప్పించుకొనుచు వచ్చుచుండెను. ఆత డెచ్చటికి పోవ సంకల్పించుకున్నాడో యెవ్వరికి తెలియదు.

ఇరువది వత్సరముల ప్రాయముననే ముసలితనము వహించి మూలకూర్పుండ సిచ్చగించు యభ్యాసముగల దుర్బలులగు కొందరి వలె గాక నీతిడు మంచి పిక్కబలిమి గలవాడై యీ కంటక శిలా మార్గమును గూడ నిర్గమించి పోవుచుండెను.

అతని వేషమును జూచిన యతడొక యోగీశ్వరుడనియే భావించును. అతని ముఖము వీక్షించిన వాకానొక కార్యభారము నాదలధరించి, యహో రాత్రములు తత్ సాధనము నిమిత్తము పాటుబడుచుండెనని యూహింపకపోరు, మిటమిట లాడు యా ఖిక్షణపు పెండయందు దీర్ఘప్రయాణముచే నలసిపోయిన యీ పాంధుడు యందుండెడి చల్లని తరుచ్ఛాయలక్రింద విశ్రమించి తన యాయాసమును దీర్చుకొనదలచినవాడై ఒక వృక్షముక్రింద నిలబడి చేతియందుండెడి దండనుక్రింద నుంచి, చెంబును క్రిందబెట్టి, చెమట పట్టుటచే తొడుగుకున్న చొక్కాయంతయు తడిసిన కారణమున తనలోని దానిని గూడ విప్పి తరుశాఖకుతగిలించి, నిట్టూర్పులు నిగిడించుచు క్రిందయాసీకడ య్యెను.

అంతలో నెక్కడనుండియో ఒక కలకలము విననయ్యెను. తోడనే యాతండ్రిట్లు తలంచెను.

ఓహో! యీ నిర్జనప్రదేశములో యీకలకల మెక్కడిది. ఇది యంతయు హంతకు చర్చయేయని యూహింపవగు ఇప్పుడు వారు నన్నుజూచిన నాకోసమై యిక్కడకు వచ్చి నన్ను బంధించుకొని పోవుదురు. ఆ యట్లయినను యుక్తమే.

వారు నన్ను బంధించుకొని పోయినచో నాకు మేలేయగును. కారణ మేమన నేను యివన్నియు తిరిగి తిరిగి కష్టముల పాలయి దారి తెలియక చిక్కులు పడుటకన్న యే హంతకుల బలగమును నురుగూడ దలంచుకొన్న రామసింగు సహాయార్థము యీ పాతాళ దుర్గము సాధించి వారల దండింప సమకట్టితిమో నచ్చోటకు వారే నన్ను గొంపోవుట యుక్తముగాదె వారు నన్ను బాధించకయే గొంపోవుదురు.

ఏమన, నా మాయ యోగి వేషము గాంచిన వారు భయచకితులగుదురు. ఒక వేళ యటుకాకున్న వారు హంతక నాయకుని సేవకులై యుండునుగదా? బాధించుటతో వారికి నిమిత్తమేమి? వారిపని చేసలము నాయకునికి వచ్చగించుటయే.

వారొక వేళ నన్నేమయినను జేయజేయవలెననునదియ శక్తి సామర్థ్యంబులు చవిచూపించుట కదనము కట్టమున్నదిగదా! అట్లెట్లు జరుగును. ముందు నే ననుకొన్నట్లు జరిగితీరవలెను. అని యాతడు తనలో తాను యూహించుకొన్నాడు.

తుదకాతడు ఓహో! యెవరో దుండగీడులు కొందరు యిటే వచ్చుచున్నట్లున్నారని. అని తాను చెప్పుకొమ్మును తగిలించిన చొక్కాను ధరించి, కమండలము తీసుకొని, దండము పట్టుకొని, మా కల కలము జేయుచు వచ్చుచున్న దుండగీడులవైపు చూచుచు నెమ్మదిగా నడువ దొడంగెను.

అట్లెట్లు రెండుమూడు గజముల దూరము పోవుచుండి యారు గురు నల్లని శరీరము గలవారు, గాంభీర్య హృదయములు చరచర ముందునకు వచ్చి యేమి బాపనయ్యా యెక్కడకు భోవుచుంటివి యని ప్రశ్నించిరి.

వారిమాటలకు మన కపటయోగి భయపడక యిందే కొంచెము పనిపై నరుగుచుంటినని వాక్కుచెప్పెను. వారు యట్లనా! నిన్నిష్ఠుడు మాయేలికయగు పిశాచబలగ నాయకునొద్దకు తీసుకొనిపోవుదుము. నీవు యిక కదలుటకు వలనుబడదు. నడువుము నడువుము వేగముగా పోవలయునని తొందర పడజొచ్చిరి.

ఒకడు—ఒరేయి వీడు మునీశ్వరయ్య గాడిలాగేయున్నాడు.

రెండవ—అవునురా. ఈయన ప్రశ్నల చెబుతాడురా.

మూడవ—అలాగైతే ఘన పెభువు యిారిని గారవిత్తాడుసుమా.

అని నారిలో వారేదియో ననుకొనుచుండిరి. అంతట కపట యోగి యీ విధముగా వారలతో మాట్లాడెను.

ఓహో! యమకింకరులవలె నన్ను పట్టుకున్నారే నన్ను యిక్కడనుంచి కదలనివ్వరు కాబోలు. ఏమిరా నన్ను విడిచిపెట్టండిరా బాబూ!

ఒకడు—ఆ నడు నడు. మాకు యేలయిపోతోంది. ఇంక మాట్లాడేవంటే మాటదక్కదు.

అందులకు మన యోగి సమ్మతించెను. వారందఱు నా యోగిని నెట్టుకొని పోయిరి. పాఠశాలారా! ఈతడే మన కేశవరావు.

... ..

ఆహో! మన వసంత యేమయ్యెనోగదా! పాపము దుర్మార్గుల వలలో చిక్కుపడెను. ఎట్టిబాము లొందుచున్నదో. నవంత్తు ఖచితముగు కుడ్యములచేతనీ, శోభాయ మానమయిన చలువరాతి కట్టడముల చేతను, జలవిహంగములు, కొదమరాయంచలు విహరించు నిర్మలవారి పూరంబులగు సరోవరంబులచేతను నిండియున్న తన స్వౌతిభవనము ప హంసతూలికా తల్పరాజుబునను, బంగరు తూగుటుయ్యలలోను సుఖ నిద్రచెంది హాయిగా మలయానిలుని చల్లనిగాలిని గ్రోలుచు విచారింది సుఖముగా ప్రౌద్ధ వెళ్ళబుచ్చుటకు నోచుకొనక పోయితినిగదాయని వసంత కటిక నేలపయి గూర్చుండి విచారింపుచుండెను.

పాతాళదర్శములో నామె ఒక చీకటిగదిలో గూర్చుండెను. ఆగది చాల యిరుకుగ యుండెను. పాపము వసంతకు యెట్టిగతి సంప్రాప్తమయ్యెను. ఏమిచెయ్యగలదు. అబల. శుష్కప వాసములచే నామె నిండుచందురు నిరిసించు నెమ్మోము వాడి య్ర శుభార నిష్క్రమణ ముచే విచార సముద్రములో మునిగి తేలుచుండెను

ఆహో! నా మనోభవు బారినుండి నన్ను తప్పించి నా ప్రేమా శాలినిని ద్రొంచివేసిన యా ఘోరకలుషుని యెంతని దూరవలయును.

హఱ్ఱుగా నొంటి నై యున్న సమయంబున నన్ను బంధించెగదా ? నన్నతిగారాబంబుతో పెంచి పెద్దదానిసిజేసి అమ్మా యని లాలించి, అన్నము తిననప్పుడు తాను స్వయముగా తన స్వహస్తములతో నా దేహము నిమిరి వసంతా ! యన్నము తినవా ? నీవు తినకున్న నాకు మాత్రమెందులకు యని నన్నెక్కడు ప్రేమించు నా తండ్రి నాకై విలపించుచుండెనో.

నేను లేకున్న నాతడొక్క ఘడియ యైవను మనగలడా ? ఏమి నా వెర్రి. ఇంకేటితండ్రి. ఇంకేటి మనోభవుడు. వారు నా కెన్నటి కైనను దర్శనమిచ్చి నన్ను గోపాలపురమువకు గొంపోవుదురా ?

ఈ నీచుని యీ హంతకుని అబలా బలాత్కారప హరణుని యెప్పటికైనను నా మనోవల్లభుడు చీల్చి చెండాడి నన్ను పాణిగ్రహణ మాడినవరకు యెట్లా కొనయూపిరితో బ్రకియుండెదను.

హా నా యిందిరా ! నీవు నన్నెడబాసి వేరైపోవలసివచ్చెనా ? అయ్యయ్యో నీ వెట్లు భరింతువు. నా యీ వియోగమును నీవు మూత మెట్లు సహింతువు నెచ్చెలీ యిందిరా ! నీవు నా కొరకై విచారింపకుము అల్పదరిద్రనై యున్న నేను మీకెట్లు దక్కుదును. ఈ ఘోర హంత కుడు నన్నెన్నియిడుమల వెట్టుచుండెనో మీ రెరుంగుదురా ?

ఓ రామసింగు మహాశయా ! యెప్పటికైన యీ నీచుని కండ కొవ్వణిగింప ప్రయత్నించవా యని వసంతి కన్నీరు ధారగా యేడ్వ దొడంగెను.

అంతట బయటనుంచి వసంతా వసంతా నేను కేళవుడను. ఇంత వరకు నీ గవాక్షపు తలుపుచాటుననుండి నీ దీనత్వమును వింటిని గవాక్షపుతలుపు తెరచెదవా యను మాట విననయ్యెను.

మన వసంత నివ్వెరపడి గవాక్షపుతలుపు తెరచెను. తోడనే వొక యోగి ప్రత్యక్షమయ్యెను. ఆ యోగి యిట్లు యామెతో ప్రసంగించెను.

యోగి :—వసంతా! ఏమిట్లు భీతిల్లెదవు. నేను యీ మా యా యోగి వేషమున నున్న కేశవరావును. అమ్మా! నన్ను నీవు మరొక విధముగా తలంచవలదు. నేనును యిందిరయు గూడ నీక్షేమ మారయనిమి త్తము యీ పాతాళదుర్గము ప్రవేశించితిమి. ఆమె యా హంతకుడు నిన్ను బాధించకుండ వానిని తన వలలో వేసికొనుచు నిన్ను తప్పించుచు, తాను తన శీలమును గాపాడుకొనుచు వానిని వెలి యెత్తించి కుక్కవలె త్రిప్పిత్రయత్నించుచున్నది తెలిసినదా?

నేనును యీ మారువేషముతో వారల నెట్లయిన నామాయా జోస్యములో ముంచుచు, సమ్మకములు గలిగించుచు యెత్తెరంగున మసలవలెనో యట్లు మెలంగెద.

నీవు మాత్రము పలుబాము లందుచుంటివి. నా బ్రతుకి కేలనని కూడని సాహసముజేసి నీ మనోనాధుని నింద పరుపకూడదునుమా? కష్టే ఫలే యను నీతి వాక్యమును జ్ఞాపకమునం దిడుకొనుము. ప్రస్తుతము మీవార లందరకు డ్డేమమే కాన నేనిక పోయి నా కపటజోస్యముచే వారిల నొకయాట యాడించెదను. వసంతా నాకిక సెలవు

వసంత :—కేశవా! మంచిది. ఇప్పుడు నిన్నెవరయినను జూచిన ముప్పు వాటిల్లగలదు. దైవమునకు మనపట్ల యెప్పుడు కృపగలుగ గలదో యంతదనుక నోపికపట్టక దిప్పదుగదా! కాన నీవింకను పోయి కార్యసాధనకై పాటుపడుము.

యోగి :—అమ్మా! నేను పోవుచుంటిని. జాగ్రతసుమా యని యా కపటయోగి యచ్చోటువాసెను.

... ..

అహా! మోహ మెంతిచ్చెడదది. లోకమంత ము యీ మోహము

వయననే నిలబడియున్నది. ఇది చాల యుపానుతరమగు వస్తువు. మోహమును విషము తలకెక్కనేని దానిని మరల్చుటకు నమరవైద్యులకైన తరముగాదు ఆ మోహమంతయు మరణ మాసన్నమైన కాలము నెయ్యెకుపోవునో. పరి యెచ్చటికిని పోదు.

అప్పటికిని నివృత్తికాని యా విషజ్వాలలు యా ప్రాణమును పీషించుచు వెనుదవులుననియే ఘోరపదముగ జెప్పవచ్చును.

మన పిశాచబలగ నాయకుడు వసంతను పరిణయ మాడుటకై యనేక ప్రయత్నముల జేయుచుండెను. కాని యవన్నియు నిష్ఫలములే యగుచుండెను ప్రతి ప్రయత్నాన సానమునందును నాతని కాశాభంగమే కలుగుచుండుటచే నాతనికి కోప మెక్కుడయ్యెను. ఆతడు మోహవారధిలో మునిగిపోయెను.

ఒకనాటిరాత్రి రెండు యామములు గడచినవి. ఆతడొక మందిరమున నొక శయ్యపై గూర్చుండి యుండెను. ఆ మందిరమునకు దక్షిణమున కవాట మొందుగలదు. ఆ కవాట ద్వారము దాటిన యంతయు గాఢాంధకారమయ్యెను.

ఈ మందిరములోన మాత్రము వొక దివ్యజ్యోతి వెలుగొందుచుండెను. ఆతనికి నిజముగా యీ వసంతను తీసుకొనివచ్చిన నాట నుండియు మత్తిభవణము గలిగెను. హృదయమంతయు యోహాంధకారమగ్గలమై యుండెను.

ఆతడా శయ్యపై జరుండి మధ్య మధ్య యెందుకో లేచును. మరల పండుకొనును. మరొకసారి కోపానలజ్వాలలు ముఖమున ప్రజ్వలింప గుభిల్లున లేచి ఓరీ కూరా! మామకసౌఖ్య సంతోసారా! రాను సింగు హంతకా నిన్నిప్పుడు నా కృపాణమునకు యెరజేసెదను ఇంకెందు పోయెదవు. నెవ్వరి నాశ్రయించెదవు రమ్మ. భయంకర మానవపిశాచ మన నేమనుకొంటివో. అని గర్జించెను.

ఒకమారు వసంతను తలసుకొని వసంతా నన్ను పరిణయ
మాడవా? నేను నీ దాసాను దాసుడనుగానా! నన్ను చేపట్టి సుఖంప
రాదా యని మోహంధకార పూరితుడై లేచి వసంతయే సాక్షాత్క
రించి నట్లుగా భావింప యే స్థంభమునో కౌగలించబోవును. మరల
యూశాభంగ మొందినవాడై చీ చీ యెంత బ్రతిమాలినను నిరాకరిం
చుటయేనా?

ఆ జగత్త. నా కండ్లయెగుటనే, నా సౌఖ్య పరిహారము,
నా బలవద్విరోధిని, యా రామసింగును కౌగలించు కొనుచుంటివా?
జగత్త. మిమ్ముల నిరువురను నా ఖడ్గమునకు బలి యిచ్చి నా పరాభ
వాగ్ని కీలిక నిక జల్లాల్పుకొందును.

అని తన శియ్యపై నుండి లేచి వసంతయున్న గదిలోనికి బోయెను.

హంతకుడు. — ఓ ప్రియా! వసంతా నన్నిప్పటికైన ప్రేమించి
తివా? ఏల నా హృదయము శోభించెదవు.

వసంత:— చీ దురాత్మా! ప్రియా యని పిలచుటకు నీకు
నోరెట్లు వచ్చెను. ఆవలకు బొమ్మ.

హం:— హావలయునా రాక్షసీ! నిన్ను నాలుగు దినములనుండి
బ్రతిమాలుచుంటినె. కొంతయైన యాలోచింపవలదా? యెవ్వడో
రామసింగట వానిని రేపే బోయి నా భీకరఖగాసి ధారలచే పొడిచి
నీకార క్షము ద్రావించెదను. యెరుగుదువా? యని కండ్లరజేసి భీకరా
కాదుడై మొలనుండి తళతళలాడు కత్తినిదీసి నన్నిప్పటికైన నరించెదవా
లేదా?

వసం:— కూరుడా! నా మనోభవుని జంపుదువా చంపకుము.
నీకు ఘోరపాపము జాట్టుకొనును. నేను నిన్ను ముమ్మాటికి పరిణయ
మాడను. కావలసిన నా ప్రాణముల నిత్తును గైకొనుము.

హంత :—ఇత్తువా సిక్కిప్పుడే పనికి వేసెదను బ్రాగత. అనిపము కత్తిని కత్తిని మరల వారలో నుంచి వసంతా ! నీకు రెండు దినంబాలు గడువిచ్చితిని బాగుగా యోచించుకొనుము నన్ను పరిణామ మాడితివా నీవు నీగుదువు. లేకున్న నిన్ను చంపక తీరను. అని యనుచుండ లో యెవ్వరో వొక పురుషుడు వచ్చి అయ్యా యిందిర మిమ్ముల బిల్బుచున్నదని చెడలిపోయెను.

ఆ మాట వినినతోడనే హంతకు వసంతను విడిచి తన గది లోని పోయి తన మంచమువము పరుండెను

అంతట సేవకుడు వచ్చి అయ్యా మీకొరకము వొక జ్యోతిష్టుడు ద్వారమువద్ద వేచియున్నాడనెను తక్షణము పోన ప్రవేశపెట్టుమని హంతకుడు బదులుచెప్పెను.

వెంటనే మన కపటయోగి లోపలకు పచ్చి యా పాతాళదుర్గ నిర్మాణమునకు యచ్చెరువందుచు, యన్నియు పరికించుచు నెమ్మదిగా హంతవి చక్రవర్తియున్న సౌధమునకు వచ్చి

అయ్యా నేను బహు పండితుడను. జ్యోస్యము బాగుగా జెప్ప గలను. నన్ను మీరు స్వామినితురని మీ కడకు వచ్చితి యని పలికెను.

అందులకా క్రూరుడు తనలో తాను నవ్వుకొని వోహాసించి మీరు నాకు జ్యోస్యము జెప్పదురా ? అటులయినచో చెప్పును యనియెను.

మాయాయోగి మీ చేయి నిటు చాపుడు యని వాని చేయి నందుకొని యిట్లు జెప్పదొడంగెను.

యోగి :—మీ నాయకత్వము కొద్ది రోజులలో నసింపుచేయుటకు మీవారిలో కొందరు కుట్రలు పన్నుచున్నారు. ఆ కుట్రలునశింపు చేయుటకొరకు మీరు నిర్భయముగా ప్రవర్తించుటకు వొక ఘన కార్యము జేయవలయును.

హంత :—అట్లనా ? మా వారిలో నాకు విరోధులెవరు ?

యోగి :—విరోధులు లేకేమి ఆ వసంతను వారపహరించి మిమ్ముల నణగదొక్క దలంచుచున్నారు. వారి పేర్లు కావలెనా ? ఒకడు వీరసింగు రెండవవాడు జగత్ సింగ్

హంత :— అట్లయిన వారలు వచ్చినవెనుక నా ఖడ్గముచే వారల యనువురికి బంపి నా తిపంబు నిశ్చేషంబుగా శమింప శక్తిండును.

యోగి :—ఇంకేమి ప్రశ్నలు గావలయును

హంత :—అయ్యమా వసంత నన్ను పరిణయమాడునా ? ఇది వొక్కటియే జెప్పవలయును.

యోగి :—నీవును కొంచ మౌషిక బట్టము ఆమెను యొక్కచగా నిర్భంధించకుము. అని యేమేమో జెప్పి యా యోగి వెడలిపోయెను.

తరువాత హంతకుడు తనలో తానిట్లు తలపోయజొచ్చెను. ఓహో ! నాకుగూడ విరోధులేయట. వారిని జంపి నా కోపము తీర్చు కొందమన్న వారు నాకు స్నేహితులుగదా ! ఏమిచేయుదును. సరే యీవిషయము మన యిందెంతో రహస్యముగా నాలోచింపవలయును. అనియనుకొనుచు దిగ్గునలేచి బయల్వెడలి పోయెను.

అట్లు పోయి పోయి యరువురు పురుషులను పిల్చి వోరీ ! మీరు గోపాలపురము బోయి నచ్చటనున్న గోపీచందును హత్యగావించి నాతని శిరస్సు నిటకు దెచ్చి మిగిలిన యవయవము లన్నియు వొక పేటికయందు భద్రపరచి జాగ్రతగా రామసింగు పడుకొను గదివద్ద పారవేసి రండని జెప్పెను.

౯

సాయంసచయము. ఆకసమునందలి సంజకెంజాయ లుద్యాన వనమున జిగురుకొమ్మలకు కొంత కాంతి నొసంగుచుండెను. పక్షి గణంబులు కిలకిల గూయుచు గుబురుకొమ్మలమాటున నున్న తమతన గూండ్లలోనికి పోవ నుంకించుచుండెను.

ఆ సమయమున రామసింగు తనభవనమునకు వెనుకతట్టుననున్న పుద్యానవనములో గూర్చుండెను. అతడు నిమిలిత నయమునై యుండెను. ఆ చల్లని పిల్ల వాయువులు కన్నుల పంపునగా యాననము తకు నతనికి యదృష్టము లేకపోయినది.

ఆత డిప్పుడు యేకాంత స్థలమగు నాసీనుండై యే వనయన్యన సురూపకళా లలితాంగి, యెవ్వని మనోధనంబు కొరకై తన ప్రాణంబు నివ్వ సంకల్పించుకొనెనో, యే వనిత తన యన్యజాను రాగముచు ప్రకటించుచు రహస్యముగా నొక్క వేడినిట్టూర్పు గాల్పు చుండెనో, నాయువతి వసంత కొరకై పలువరించుచు గూర్చుండి యుండెను.

ఆ పుద్యానవనమందు పల్లవకోరక సుమధు సంభరితంబులైన భూజలతా కుంజపుంజంబులతోను, శుకపికశారి కా నికరకోలాహంబుల తోను విరాజిల్లుచుండెను.

మన రామసింగు నా వనమధ్యమందు వొక శిలావేదికపై జేరగిలబడి యీ విధముగా చింతిల్లుచుండెను.

హా నా వసంతా ! సింగంబు పాలిబడిన కురంగాంగనవలె యీ రాక్షస హంతకుల చేతిలోబడి యేమి కానున్నావోగదా ! ఓ లావణ్యరాసీ ! నీవు నన్ను మనసార ప్రేమించి యున్నట్లు యీ నా హృదయమే సాక్షి.

నాడా మహాకనంబున నాపము ప్రసరించిన దయారస శీతలంబులును, ఘనమోహనిశితంబులును, నపారంగ ప్రదర్శితంబులును నగు నలపుచూపు లిప్పటికి నా మనఃఫలకమున నాటుకొనియే యున్నవిగదా! నా సౌంధర్య సపద్విలాశ మోహనాంగీ! నీ కుశల ప్రశ్నాపస్థంబున మోహ సూచకంబులగు నీ విలాస చేష్టలు ముమురపించుచున్నవిగదా!

బౌరా! నన్నే పరిణయ కూడెదనని పట్టుపట్టితివే ఆ కాల కంటక హంతకులు నిన్నేమైన విర్ర్భధితులైనా జేయఁచున్నారా. అట్లయినచో జెప్పుము. వారి నిప్పుడే నా కరవాలంబుచే ఖండ ఖండలుగ నరికి కాకుల గ్రద్దలకు నెగురవేసెన.

అయ్యో ప్రాణప్రియ! సుకుమార హృదయవగు నీవీ దురదృష్టవంతు నే కామించితివి ప్రాణేశ్వరీ ఈ యర్థాయుష్మంతుని కొరకు నీ జీవితమును వ్యర్థముచేయ దలంచుకొంటివా నే నెచ్చటికయిన పోవ సంకల్పించు కొనునపుడు ప్రియ! మరల నెన్నాళ్ళకు దర్శనమిత్తునో యని కుందుచుండు దానవు. అట్టిదర్శనములు మరల నాకు స్వప్నముల యందు యనుగ్రహించు చుంటివా?

ఆహ! నేనెంత కృతఘ్నుడను. అమూల్యతమంబగు హృదయమును నా కొరకు సుపూర్ణముగ వొసంగిన నిన్ను నేను యెంత నిర్ధయురాలిగా జూచుకొనుచున్నాను.

మదాంధుడైన, కపటక్రియా నిర్వహణ హంతక దూర్వహుడైన యా నరబలుని చీల్చి చెండాడి వాని గుండెల చర్మము వొలిచిన తరువాతగదా యేమి కానున్నదో జరుగుట. నా కత్తిఢాకచే వానిని గజగజలాడించి, నా యత్యద్భుతాపరాధ పరిశోధక బిరుదావళిని లోకమునకు తప్పక చాటుదును.

పసంతా ! నీకు యఘటన ఘటనా సమర్థుడు వయిరి రాజలోక భీకర వీరుండును నగు మన కేశవుడు నాకు దోడుగానండ చాలదా ? అని వొంటరియై యాశోచనా తిరంగంబులు పొలింతుకొనుచు బ్రాహ్మప్రపంచకమును చూడకుండగనే భావనా ప్రపంచమున నూగు లాడుచు తనలో తాను సమర్థించుకొనుచుండెను.

శాపమా యర్థరాత్రములో కష్టములోనున్న యాతనిని పలుక రించి ధైర్యము బల్కుచు రెవ్వరు ? అదిడే పాపము ధైర్యము తెచ్చు కొనెను.

శశిబింబము యప్పటి కప్పుడే యాకాశ గోళమున నాలుగవ భాగమునందుండి వెలుగుచుండెను. ఆ వెన్నెలలు వసుందరాదేవికి యలంకణ మైనవగుటచేత బిండి యారబోసిన మాదిరిగా గానబడు చుండెను. కొంతిడి వగునకి రామసింగు లేచి లోనికిబోయి నిద్రించెను.

... ..

గోపాలపురపు జనులందరు హంతకుల భయముచే వెన్నెల రాత్రులైనను సాయంత్రము కాగానే యెవరి యిండ్లలో వారు నిద్రించు చుండిరి.

అక్కడ పాతాళదుర్గములో హంతకునిచే సంపదిన యిరువురు పురుషులు. గోపాలపురమునకు నతిశీఘ్ర గమనమున వచ్చుచుండిరి. ఆ తెల్లటి పండు వెన్నెలలో యీవ్యక్తులు యిరువురు పూర్తిగా గానుపించు చుండిరి.

అందొకడు ఆజానుబాహుడు. రెండవవాడు సామాన్యుడు. వారిరువురు తెల్లని ముఖముల లుంగీలు తలమీదనుండి మోకాళ్ళవరకు గట్టుకొనిరి. చేతిలో యిరువురకును తళతళలాడు కత్తులుగలవు.

ఆ వెన్నెలలో యో యిరువురు తెల్లదుస్తులు ధరించి నడుచు నప్పుడు యెవ్వరైన పరికించిన వానిక సిశాచ సంభ్రతులనియే గ్రహింతురు. చీకట్లులలో నల్లని దుస్తులను, వెన్నెలలో తెలుపుదుస్తు లనుధరించిన వారిని పట్టుకొనుట సాధ్యము.

అట్లా వ్యక్తులు యిరువురు నచ్చుచుండగా దారిలోనొక పురుషుడెదురయ్యెను. ఆ పురుషుని దుస్తులు పోకిరిచిన సతవొక రక్షకభటుని వలెతోచుచు వారలకు యీ కింది సంభాషణము జరిగెను.

బాడు :—మిత్రామా ! ఆ నచ్చుచున్న పోలీసుని చానగొట్టి మనమిచ్చుచుండి కదలవలయును. లేకున్న ముప్పవాటిల్లును.

రెండవ :—అవును సబ్బనే.

పోలీసు :—రూ రెవరు ?

1 వాడు :—మేమా సరిహంతకులము. గోపీచందు భవనము నకు దారియెట్లు ?

పోలీ :—ద రియా ? దారిమాట తరుచాత న్నూక్షకవచ్చును. ఇప్పుడు రామసింగులు. మాధవరావును తీసుకొనివచ్చెను.

1 వాడు :— తీసుకొని వచ్చెదవా ? నీ విక్కడనుండి కదిలెదవా ? మారు నూటాడితివేని నీ గుండెలో నొక్కపోటు

అని యా హంతకుడు తనక తిశో నొక్క పోటుపొడిచి పొచ్చి చెప్పకొనుము. హంతకుని యేమనుకొంటివో యనుచు వాని నచ్చటనే యొక వీధి యరుగుపై బడవేసి గోపీచందు భవనమువైపు నకు నడువ మొదలిడిరి.

అహా ! ఎంత సాహసము. అంతయు రక్షమయము. అప్పుడే పదిక్షణముల కాలములో పాపము రక్షకభటుని ఘోరబంధనము.

బొర్రా ! హంతకులన మానవులచేటిటి మృత్యుదేవతలు గదా ! వారు నెమ్మదిగా గోపీచందు భవనమున కుత్తరభాగమున నొక గోడ ప్రాకారమువరకు వచ్చిరి.

అది చాల యెత్తైనది. ఆ గోడకు బయట నొక పెద్ద వృక్షము గలదు. ఆ వృక్షము పెద్దదవుచు శాఖోపశాఖలు గలిగి యా కొమ్మలన్నియు గోడమీదుకే ప్రవలియండెను.

ఆగోడ యవతలవైపున వొక వొడ్డిగలదు. ఆ వొడ్డిలోనికి రెండుమూడు కవాటములు గానుపించును. కవాటములు యూడ బెరికి గాని పూర్తిగా వోన ప్రవేశించుటకు వీలుండదు.

ఈ హంతకులు యిరువురు యీ వృక్షమవదకు వచ్చి చెట్టు నెక్కి- గోడపైకి వ్రాలియున్నకొవ్వల మీదనుండి చప్పుగానుండి గోడ మీదికి దిగిరి.

తిరువాత యిరువురును రెండు పగ్గములు కొవ్వలమీదనుండి వొడ్డిలోనికి వ్రేలాడదీసిరి. వారు త్రాళ్ళగంఠా లోనికి జారిరి వారా వొడ్డి ప్రవేశించగనే రెండు కిటికీ కవాటములును వారి భుజబల తార్వ ములచే యూడ బెరికి వొక గది ప్రవేశించిరి.

అహో సాహసము. ఆ గదియందు వొక పెద్ద విక్టోర్వియ ప్రకాశ మానమై వెలుగుచుండెను ఆ గదియందు వొక మంచముగలదు వారా మంచముపై గూర్చుండి యేదియో దీగలోచన జేయు చుండిరి.

1 వాడు :—మిత్రమా వీరిసింగూ ! మనము చాల ప్రయాసపడి వచ్చితిమి. మరల నింత ప్రయాస పడిగాని వెలుపలకు పోలేము. గావున మన పనిని మినిము తొందరగా నెరవేర్చవలెను.

2 వాడు :—అవునురా జగత్తేసింగు పాపము యీ గాత్రి యంతయు రక్తపాతమే. నడుపుము అధమము వొక లక్షరూపాయల నైనను పట్టుకొందమా ?

జగ :—అదియంతయు మన కెందులకు ఈ పనియంతయు వాని చేతనే గావించెదము. తిరువాత వానిపని పట్టి మన యేలిక జెప్పినటుల వర్తింతుము.

అని వారు లేచి యా గదితలుపు నెమ్మదిగా తెరచిరి. అందులో
వాక పందిరిమంచ ముండెను ఆ ముంచముపై నొక పురుషుడు
నిద్రించుచుండుటగాంచిరి.

ఆత డెవరు? మన గోపీచందుయే. ఈ హంతకులు కత్తుల సిద్ధ
ముగా నుంచుకొని యా మంచమువద్దకు వెళ్ళి నిల్చిరి.

జగ :—ఒరేయి వీకు నిదురపోవుచున్నాడు. మన మనుకొన్నట్లు
చేయుదుమా?

వీర :—అటులే చేయుదము.

వారిరువురు రెండ కత్తులను ధణ ధణ మని మ్రోగించి
యామంచమువద్ద నిలిచి గోపీచంద్ యని కేక వేసిరి.

ఆ కేకతో నతడు కండ్లు తెరచి వీరి భయంకరా కారము గాంచి
లేవబోవుచుండెను.

ఓరీ లేవకుమా. లేచితిరా నిన్ను ముక్క ముక్కలుగా తరిగి
వేసెదను. నీకు యీ నాడు చావు లిప్పుడు. ముందు డబ్బున తయ్య
తెచ్చి మా యెదుట నుంచుము. లేకున్న యివిగో కత్తులు. అని రెండు
కృపాణములను జూపి భయపెట్టిరి.

గోపీచందు భయవిహ్వల చిత్తుడయి నాకు మరణము తప్పదు.
ఈ హంతకుల చేతిలో చావవలసివచ్చెగదా యని నోట మాటగాక
పడియుండెను.

జగ :—ఏమిరా? లేచి నే జెప్పినట్లు జేయుమా ఏమి వినపడుట
లేదా. తెమ్ము అని తన వద్దనున్న తోలుకరతో పొడలంతయు దెబ్బలు
కొట్టెను.

గోపీచందు యా యా దెబ్బల కోర్వలేక అయ్యలారా! ధ న
మంతయు యీ పెట్టెయందే యున్నది. తీసి యిచ్చెదను.

అని తనకు దగ్గరగ నేయున్న పెట్టె తెరచి యందున్న నోట్లన్నియు
తెచ్చి వో నరహంతకులారా యివిగో తొంబది వేల రూప్యముల

నోట్లను మీ యధీనము జేసినాను. నన్ను మీ రేమిజేసినను జేయుడు. మీకు యమదండనము శీఘ్రకాలముననే జరుగగలదు. మీ బోటి క్రూర నిశాచరాధ

అది యుగము మాట్లాడు చుండగనే వాను యిరువురు చెరి రెండు కట్టలతోను వానిని మోవసాగిరి. ఆతడు వొడలూత గు ముక్కముక్కలక్రింద నరకబడెను.

బౌరా! యెంత ఘోరము అంతయు రక్తపాతము. ఆ గది మంతయు గోపీచందుయొక్క రక్తమాంసపు ముక్కలే. గోపీచందు హత్యముగిసెను. నిమిషకాలములో రెండు హత్యలు జరిగినవి.

వారు గోపీచందు శిరస్సు పట్టుకొని, యా నోట్లపెట్టెను తీసుకొని వచ్చినదారినే యధేచ్ఛగా నిర్గమించిరి

ఆ రక్తపాతముతో భవనమంతయు సూర్యుడు లేని దినంబువగిన తేజవిహీనంబై యుండెను.

ఈ ఘోరహత్యలకు తల్లడిల్లెనో యన్నట్లు సుధాచంద్రుడు కాంతి విహీనంబై నల్లని కాదుమబ్బుల చాటువకు తల వంచుకొని బోవుచుండెను.

... ..

ఆ నాటిరాత్రి జరిగిన రక్షకభాధికారి ఘోరనశనమును, తన మామయగు గోపీచందు దారుణ హత్యయు రామసింగును తెలిసెను. రామసింగు యంతయు పశిలించెను.

అయ్యో నా ప్రేయసి వసంత తంతం డి మరణమునకు యెంత చింతిల్లునోగదా యని విచారపడ దొడంగెను. మరల ధైర్య మవలంబించి తాను స్వయముగా ప్రయత్నములు చేయదొడంగెను.

ఆతడు కర్మాగారము వద్దనున్న పోలీసు శవమును, గోపీచందు శవమును జనార్దనరావునకు జూపించి విచారణ జేసి తరినంత

మానమే శేషందున చిలతిల్లుచు. ధనాప హరణమునకై యొక్కింత తడవు యోచించి నిల్చి నాల్చుకొని కూర్చుండెను.

అంతలో తలుపువద్ద యెవ్వరో చప్పుడుజేసి రామ్మజీ యని కేక నేసిరి రాముసింగా కేకని చప్పున తలుపుతెసి తన ప్రియమిత్రుడు శైలవాపు వచ్చుట గాంచి యాశ్చర్య చకితుడయ్యెను.

పాఠక మహాశయులారా! మన కేశవరావు పాతాళదుర్గములో కపటయోగి కేషమును విడిచి తన మిత్రునికోరకు సరసింహ్వంద్ర పురము యెరుగొరకై వచ్చియున్నాడో మీ యెరుంగుదురా?

ఈతడు యథుటనా ఘటన ధురీణుండని మీ కిదివరకే తెలియ పరచితిమి.

తిరువాత వారు యిట్లు పసంగించుకొనిరి.

రామ : — కేశవా! నీవు యెచ్చటినుండి వచ్చితివి?

కేశ : — నేను పాతాళ దుర్గమునుండియే వచ్చితిని.

రామ : — విశేషములేమి? వసంతయు మందిరయు డ్దేమిచూ?

కేశ : — డ్దేమిమమకాకేమి కాని నిన్న యా హంతకనాయకుడు యిరువుర హంతకుల గోపాలపురము బంపి గోపీచందును హత్యజేసి శిరము మాత్రము తీసుకొని రమ్మని బంపినాడు యెరుంగుదువా?

రామ : — యెరుగకేమి. అప్పుడే యీతని హత్యయు, రక్షక భటుని బంధించుటయు గూడ జరిగినవి. కేశవా! ఆతడు గోపీచందుని హత్యచేయు టెందులకో

కేశ : — ఎందులకో నీ వెరుంగవు ఆతడు ధనాపేక్ష చేతన, వసంతకు తండ్రి శిరస్సు జూపి భయపెట్టి యామెను పెడ్లియాడ వలె ననెడి దురుద్దేశము చేతను యట్లొనర్చెను.

రామ : — మిత్రమా! యీ దుర్మార్గుడు వసంతను బలాత్కరించు చుండెనా?

కేశ :— ఒకనాడు బలాత్కరించుటకు సిద్ధముగానున్నపుడు నేను పోయి యా దుర్మార్గునకు వోరీ నీవు యామెను బలవంత పరచకుము యట్లా నిర్భీతివేసి నీకు ముప్పువాటిల్ల గలదు. అని జెప్పి పిరికిమందు వేసితిని. ఇంతలో యిందిర వచ్చి తన దుర్మోహ మేఘపటలిలో ముంచి సారా బుడ్లతో వానిని స్పృహలేకుండ పడవేసినది.

రామ :— కేశవా ! గోపాలపురములో హత్య జేయుటకు బంసిన వారిని నీ వెరుంగుదువా వారి పేర్లేమన ?

కేశ :— ఒకడు వీరసింగు రెండవవాడు జగత్ సింగు నేనువారలను మొదటనే చంపునిమిత్త మొక కపటవ్యూహము బన్నతిని. గాని మది నెరవేరలేదు. మన మొక పనిని చేయవలయును.

రామ :— అదియేమో తెలియపరచుము.

కేశ :— నేను వారిరువురకు కొన్నిరహస్యములు జెప్పి వారి నాయకునితో సింహబలుడును, వీరదాసును నరసింహాద్రపురము కర్మాగారమునుండి రామసింగును ధిక్కరించి తప్పించుకొని వచ్చుచున్నారనియు, వారల కొరకయి నీ వద్దనున్న వీరసింగును జగత్ సింగును దుర్గము వెలుపలకు పంపుచునియును జ్యోతిషము జెప్పెదను.

చానికి నాతడు సమ్మతించి వారల నిరువురను బయటకు బంపును. అప్పుడు మరల నేను ప్రచ్ఛన్న వేషుడయి నీ వద్దకు వచ్చెను. మన మిరువురము బంధిలోనున్న వీరదాసు, సింహబలుల వేషము వేసుకొని కత్తులు ధరించి యచ్చటికి గోయి వారల చావమోది బంధిచేయుదము. ఇదియే మంచి యుపాయము.

రామ :— బాగుగాయున్నది. అట్లే చేయుదము వీరసింగు, జగత్ సింగులను బంధించిన మనకు కొంత యుపకార మున్నది. నీవుమాత్రము గోపీచందు శిరమును వసంతకు జూపక మునుపే రహస్యముగా యిందరతో జెప్పి దానిని మాయము చేయించుము. లేకున్న వసంత

మరింత విచార సముద్రములో మునిగిపోవును.

కేశ :—అట్లు చేయుదును. నేను వారలను నా వలలో పడవేసి నమ్మించెదను. అని వారు వెడలిరి.

౧౦

పాతాళదుర్గములో హాక గదియం హాక మంచముపయి యింది రయు హంతకుడును సంభాషించు కొనుచుండిరి.

ఆహా ! స్త్రీ లెంతకయినను వెనుదీయరుగదా ? తన నెచ్చలి ప్రాణ రక్షణార్థము తన శీలమును కాపాడుకొనుచు కపటపు వలపులను నాంతకునిపయి కురిపించుచు, మధ్య మధ్య తన మనోనాధుడగు కపట యోగి వేషమున నున్న కేశవరాతో ప్రసంగించుచు, వసంతను వేయికండ్లతో గాంచుచు, నిద్రాహారంబులు పరిత్యజించి కర్తవ్య మూహించుటకు ప్రయత్నములు సలుపుచుండెను.

ఆనాడు యిందిర కొంచెము కోపభాస్వాంతయయి యుండెను.

హంతకుడు :—ప్రియా ! ఈనాడు యేమియో నాలోదించు చుంటివే.

ఇందిర :—ఏమున్నది. నే జెప్పినట్లు చెరించితివా మంచిదే లేక నా మాట ద్రోచివుచ్చితివా యేమి జరుగనున్నదో.

హంత :—ఆ మాట యేదియో యిప్పుడు కొంచము జెప్పుము.

ఇంది :—జెప్పుదేనా ? నన్ను ప్రేమించుచుండి యింకొక తెను దగ్గర పెట్టుకున్నచో నా కేమియు బాగుండినదికాదు.

హంత :—ఇంకొక తెనువరు ?

ఇంది :—ననోక కాదా ?

హంత :—అయినచో యామెను తప్పక విడిచిపెట్టవలయునా ? ఈనాడు మాత్రము ప్రయత్నించి జూచెదను. లొంగకున్నచో సరే కానిమ్మా ఏమి జరుగునో యప్పుడే చూడగలము.

ఇంది :—ఏమి జరుగును. నీవు గొప్ప బలవంతుడవని విర్రవీగుచున్నావు.

హంత :—దానికేమిగాని. ఇందిరా! చిన్నను నా సేవకులనుబంపి గోపీచందురు హత్యజేయించి వాని శిరము నిచ్చటకు తెప్పించితిని.

ఇంది :—అహా! ఎంత ఘోరము. మహాపాపము. ఒకమానవుని జీవితముగా నున్నప్పుడే బలవన్మరణము పొందించిన యెంత మహా పాతకము. శిరము నెందులకు తెప్పించితివి.

హంత :—ఎందులకో జెప్పెదను.

అని యేదో కొంత పనిమీద లోనికిపోయెను. వీ రిరువురి సంభాషణమును మన కపటయోగి ప్రక్క గవాక్షపు తలుపుల చాటున నుంచి వినుచుండెను.

ఆతడు యిందిరను జూచి ప్రేయాసీ! ఇందిరా! యని పిలచెను. వెంటనే యిందిర తన నిజవల్లభుని కేకవిని యాశ్చర్య భీతస్వాంతయై ప్రియా యెంతసేపటినుంచి మీ రిక్కడ నుంటిరి యని యడిగెను.

యోగి :—ఇందిరా! మీ మీ సంభాషణము నంతయు వీరులార వింటిని. నీ భావనా చమత్కృతికి యెంతయు మెచ్చితిని. కాని ప్రియా! నేనొక మాట జెప్పెదను. తప్పక నెరవేర్చెదవా ?

ఇంది :—మీరు జెప్పుటయు నే నుల్లంఘించుటయునా ? యెంతమాట.

యోగి :—అట్లయిన జెప్పెద వినుము. ఇప్పుడు హంతకుడు గోపీచందు శిరము నీకు జూపుటకు తెచ్చును. తేగాన నీవు వానిని

మందమతిగా నొనరించి యా శిరస్సు నెచ్చటనో చాచి యుంచుమా. లేకున్న హంతకుడు యా శిరస్సు వసంతకు జూపి భయపెట్టుచు. అది జూచిన వెంటనే యామె తప్పక ప్రాణత్యాగము జేసికొనును. అందుచే నీవిందు పాల్గొనవలయును.

ఇంది :—నాథా! నే నెల్లప్పుడును మిమ్ముల ననుసరించు దాననెగదా! అట్లే యొనర్చెదను. ఆ దుర్మార్గుడు వచ్చువేళ యైనది. కాన మీరు వెడలుడు.

అనినతోడనే యా డొంగి వెడలెను. మరికొంత సేపటికి నా హంతకుడు వొక పుర్రె చేతితో పట్టుకొని యిందిర పడుకొనియున్న మంచముకడకు వచ్చెను.

ఇందిరా చూచితివా గోపీచందు శిరము అనెను. ఆమె యా శిరము జూచినతోడనే భయ స్వాంతయై కొంతవడికి ధైర్యము దెచ్చుకొని ప్రియా మీకు సారాయమునకు వేళయైనది. అని లోపలికి పోయి అముదారు సారాబుడ్లను తెచ్చి వొకబుడ్డి యాతని కిచ్చెను.

ఆ దుర్మార్గుడును చేతనున్న శిరమును వొక బల్లపైనుంచి యా సారాయమును గ్రోలెను.

ఇందిరయు వొక డొకటిగా బుడ్లన్నియు నాతనిచే ద్రావించెను. కొంతసేపటికి యాతడు పూగులాడుచు యొడ లెరుంగక యా చానడి యంతయు చిందులిడుచు మోహంధకారమున కనుగానక యామెపై బలవంతముగా పడబోయెను.

ఆమెయు భీతస్వాంతయై వెర పూహించుటకై ప్రయత్నించు చుండెను.

ఆ దుర్మార్గుడు మన యిందిరను బలిమిని బట్ట సాహసించి కండ్లెర్రజేసి యామె శిరోజములను బట్టుకొని గొగలింప నుద్యుక్తుడయ్యెను.

ఆమె కోపపరీత భూతస్వాంతయై యేమియు దోచక మొలనుండి ఖయిజాబీనీ యామెను శీలభంగ మొనర్ప సంసిద్ధుడైయున్న హంసకుని పొడువబోయెను.

అంతట కనుకనుండి వొక పురుషుడు యిందిర చేయి పట్టుకొని ఛీ పావీ! జూనే కపటోద్యోగముచే చంప నెంచితివా? నిన్ను నా ఖడ్గము బలిగానిచ్చి నా భక్తి నిలుపుకొందును. అని యరచెను. ఇందీర నివ్వెరపడి వోరీ దురాత్మా నీ నెండవు.

నేనా దుర్ముఖుడను. ఇంటిసామ్మ దిని వాసములు లెక్కపెట్టె నన్నట్లు నమ్మించి మద్యపానా సక్తనిగా నున్నపుడే చంప సాహసించి తివా? నిన్నిప్పు డేమిచేసెదనో చూడు.

అని యా దుర్ముఖుడు యిందీరను క్రింద బడవైచి తన క త్తితో పొడువబోయెను.

అంతట యిందీర యేమియు దోచక కొంతవడికి ధైర్యము దెచ్చుకొని తన కేలనున్న కైజారుతో యా దుర్ముఖుని గుండెలలో నొక్కపోటు పొడిచెను.

దానితో దుధిరమునుండి యాక్రూర దుర్ముఖుని రక్తప్రవాహములు ప్రవహించుచుండెను.

బౌరా! స్త్రీసాహస మెంత సాహసము. అంతయు రక్తమయము ఇందీర దుస్తులు రక్తముచే నిండిపోయెను.

మన యిందీర వానిని పొడిచిన తరువాత యొక కపట పూహము బన్నియుంచెను.

ఆమె వెంటనే మూర్ఛబడియున్న హంతకుని ప్రియా ప్రియా యని తలపెను.

హంతకునకు స్పృహవచ్చి కనులువిప్పి యిందీరను జూచి యీ రక్తమేమి యీ భయంకర స్వరూపమేమి? యని కంగారుపడుచు యడిగెను.

ప్రియా! హాచితివా! యా దుర్ముఖుని పొగరు. మీరు వానిని యెక్కువగా పొగడుచున్నందులకా నన్నిట్లు బాధపెట్టినది. అని యాతనిని దుర్ముఖుడు పడియున్న చొటునకు దీసికొనివెళ్లెను.

హంత :—ప్రియా! వీడు నా స్నేహితుడు. వీడు వన్నేమైన బలాత్కరించెనా?

ఇంది :—బలాత్కరించుటయేగాదు. నేను సమ్మతించనందున నన్ను క్రింద బడవేసి కత్తితో నరుకుటకు సంసిద్ధుడయ్యెను. నా ప్రాణ రక్షణార్థమై నే నిట్లుజేసితిని. నా యెండేమి పాపమున్నది.

ప్రియా! నేను మిమ్ములను ప్రేమించినందులకా నన్ను యిన్ని యిడుమల పెట్టుచుంటిరి అని యేడ్చువాడంగెను.

హంత :—ఇందిరా! కడు మంచిపని జేసితివి. నా శౌర్య ప్రతాపము లెరెంగక నే వలచినదానినే నాతడు చంప సాహసించెనా. వానిని ముక్కముక్కలుగ నరికివేసినను పాపమున్నదా?

ఈ వోదార్పు మాటలకు యిందిర సంతసించెను. మరికొంత సేపటికి యిందిర తన రక్తకంచుకముల దీసివేసి మంచెదుస్తులుధరించికొని వానితోగలసి వెడలెను.

... ..

మన కపటయోగి నేషమున నున్న కేశవరావు యిందిరతో మాట్లాడిన తరువాత తిన్నగా చావడిగోడ ప్రక్కనుండి పోవుచుండగా నాతనికొక కాగిత మగుపించెను.

ఆత డద్దానినితీసి తన జేబునందు భద్రము జేసుకొని వీరసింగు జగల్గేసింగులున్న దెసకు పోవుచుండెను. ఆతడట్లు పోయిపోయి తిన్నగా యొక యింటి గుమ్మముకడ నిలచెను.

ఆ గుమ్మమునద్ద వొక సేవకుడు కావలి గాయంచుండెను. ఆ పాతాళదుర్గములో యీతని నెరుంగనివా రెవ్వరును లేరు. ఈ యోగిని ప్రతి మనుజుడును యాతి భక్తితో గూజించుచుండిరి. కేశవరావు యా గుమ్మమునద్ద నాగి సేవకునివద్దనుంచి సమ్మతిపత్రము గైకొని లోనికిపోయెను.

ఆయిల్లు యంత పెద్దది కాకపోయినను రెండు చావడులును, యొక గదియు గలదు.

అతడు లోనికి పోవుచుండగనే ముండునుంచి యొక పురుషుడు వచ్చి యాతనిని జూచి నమస్కరించి లోనికి గొంపోయెను. లోన నొక పంచముపై యిరువురు పురుషులు గూర్చొనియుండిరి. వారిరువురు యోగిని గౌరవించి వానితో నిట్లు ప్రసంగించిరి.

ఒకడు :—యోగిచంద్రమా ! విశేషము లేమైన నున్నవా ?

యోగి :—లేకేమి బిడ్డలారా ! మొన్నను నరసింహ్వంద్ర పురము కర్మాగారములో బంధీయైన వీరదాసు, సింహబలులు యిరువురును రామసింగు కండ్లలో కారముజల్ల బయలుదేరి వచ్చుచున్నారు. మిమ్ములను వారు యాయుధములతో యెదురునచ్చునట్లొనర్పమని నాతోజెప్పిరి. ఇదియే ముఖ్యకారణము.

రెండ :—యోగీశ్వరా ! సంతోషము. ప్రియమైన సుదేశమును బుత్తెంచిరి. ఆ రామసింగును యెప్పటికైనను నురుమాడకుండుదునా ?

యోగి :—బిడ్డా నీ వంశటివాడవే యగుదువు. నే జెప్పిన సంగతికి సమ్మతించిరా ? ఈ పని మీ రొనర్చిన మీ యేలికకు మీ యిరువురి పైనను గౌరవము మెండుగా యుండును.

వా రిరువురును మరికొంతనేపు మాట్లాడుకొని గురూజీ? తమరు జెప్పినటులే యొనర్చెదము. మే మిరువురమును కొంచము పనిపై కాళీపట్నము పోవలయును. ఆ వీరిసింగు సింహబలుల నిరువురను నచ్చటికి రమ్మని జెప్పెదరా?

యోగి :—జగత్ సింగూ! మీకు కాళీపట్నములో నున్న పనియేమి?

జగ :—పనియూ? మీరు మాకు గురువులు గినుక విప్పి జెప్పెదను. అచ్చట నొక యువతిగారు ఆమె పేరు సుశీల. ఆమెతో కొన్ని రహస్యములు చర్చించుట కొరకై పోవలెను.

యోగి :—అట్లయిన మంచిదే. వారితో నేను కలసి మాట్లాడెదను. నాకును యాలస్య మగుచున్నది. శ్రీఘ కాళమున పోవలయును.

ఇరువురును పోయిరండని యోగిని సాగనంపి, వారు లోనికిపోయి తలుపులు వేసుకొనిరి.

మన కపటయోగియు పన్నిన పన్నాగమునకు లోలోన సంతసించుచు, కాళీపట్నంలో యున్న చక్రబలగపు రాణినిగురించిన విషయము లేమియో తెలిసికొన కుతూహలుడై వడివడిగ ప్రయాణము సలుపుచుండెను.

౧౧

కేశవరావు పాతాళ దుర్గములోనుండి బయలుదేరి తిన్నగా నరసింహస్వామి దేవురము కర్మాగారము వద్దకు వచ్చెను. కేశవరావు వచ్చుసరికి కర్మాగారములో జనార్దనరావు, మాధవరావు, రామసింగు ముగ్ధులుగొనుచుండిరి

వారు కేశవునిజూచి మిత్రమా వచ్చితివా యని పలుకరించి అతనిని కూర్చుండ నియమించి తరువాత కుశలప్రశ్న లడుగజొచ్చిరి.

జనా :—కేశవా ! విశేషములేమి ?

రామ :—మిత్రమా ! నీవు పన్నిన పన్నాగము నెరవేరినదా ?

కేశ :—నెరవేరినదని జరిగిన యావద్వృత్తాంతము వారితో విపులముగా జెప్పి, యింకను యేమేమియో జెప్పుచు మిత్రమా ! యీ ఉత్తరమును చదువుమని రామసింగు చేతికొక లేఖనిచ్చెను. ఆ లేఖను యీక్రింది విధముగా చదివిరి.

చక్రబలగవు రాణికి .

కాళీపట్నం

పిశాచబలగ నాయకుడు వ్రాయునది—

ప్రియా ! రేపు నీవద్దకు వీరసింగు జగత్ సింగుల నిరువురను బంపుచున్నాను. నీ యిచ్చవచ్చిన రహస్యములు వారితో జెప్పుము. యెట్లయైనను నీవు యీ రామసింగు ప్రభృతుల చంపు ప్రయత్నముల జేయుచుండుము. అప్పుడుగాని వసంత మనకు లభింపదు. నీ చాక చక్రము యీ పత్తేదారు డింతవరకు చవిచూచి యెరుంగడు. నేనింత వరకు నీ సాయ మపేక్షింపలేదు. కావున నీవు జాగ్రత్తగా చరించుము.

పాతాళదుర్గము.

వారా యుత్తరమును చదివి నాశ్రయ చకితులైరి.

రామసింగు :—మిత్రులారా ! యింకొక హంతకురాలుకూడ కాళీపట్నంలో గలదట. చక్రబలగపు రాణియట. ఆ మర్మార్గుడు యామె సహాయము తీసుకొని మనలను చంప యత్నించుచున్నాడు.

కేశ :—రామ్జీ ! మనము ముందు యచ్చటికేపోయి వారిరువురి పని పట్టవలయును.

రామ :—మాధవా ! మీదమాత్రము కడు జాగరూకులై యుండుడు. రక్షక భటులను నియమిత స్థలములం దుండునట్లు నిర్దేశము జేయుడు. గోపాలపురము విషయమై గూడ తగు జాగ్రత్త తీసుకొను చుండవలెను. మే మిరువురము గేపు సాయంకాలము కాళీపట్నము పోయి యామె నొకమారు పరికించి యా దుండగీడులను పట్టి నా హంతకురాలియొక్క నిజవృత్తాంత మరసివచ్చెదము ఆలసించినచో కార్యములు మితిమీరుచున్నవి.

జనా :—రామ్జీ ! అట్లే చేయుడు. మేమిక వెడలిపోవుదుము. కాల మతిక్రమించుచున్నది.

అని వారు సంభాషించుకొనుచు కర్మాగారము మూసికేసి బయటకు వచ్చిరి. ఆపట్టికప్పుడే పదునొకండు గంటలు కావచ్చెను. మార్తాండుడు తీక్షణ కిరణములు వసుంధరా వలయముపై ప్రసరింప జేయుచుండెను.

అంతట వొక పురుషుడు తలమీద నొక పేటిక ధరించుకొని వారికడకు వచ్చి అయ్యా దీనిని వొక పురుషుడు మీకు యివ్వమనినా డని జెప్పి దానిని రామసింగున కిచ్చి యాతడు వెడలిపోయెను.

అంతట వారు దానిని కర్మాగారము లోనికి గొనిపోయి యా పేటికను తెరచి జూచిరి.

ఆహా యేమున్నది. చిత్రనధ. మాంసపు ముక్కలు. క్రూరహత్య. ఆ పెట్టెలోనున్న వన్నియు ఘోరహత్య గావింపబడిన సరళరీరమే. రామసింగు యా ముక్కలను బాగుగా పరీక్షించెను.

రామ :—చూధవా! యిదియొక స్త్రీ శవము ఈ మాంసపు ముక్కల్నియు యాడుదానివే కావలయును.

చూధ :—రామ్జీ! ఆఃఃదియని నీ వెట్లు నిరూపింపగలవు.

రామ :—నిరూపించుట కేమున్నది. తెలియుటలేదా యని యొక క్రమముక్కతో యొక మాంసపు ముక్కను పైకి యెత్తెను. అందొక ముక్కకు దీర్ఘములైన శిరోజములు వ్రేలాడుచుండెను. చూధవా! జూచితివా యీమె స్త్రీయేనా?

చూధ :—అవును నీవు జెప్పిన దంతయు యదార్థమే. కాని మితమా! ఈమె యెప్పుడు హత్యచేయబడి యుండును.

రామ :—ఈ హత్య నిన్ననే గావింపబడి యుండును. సరియే దీని కేమిగాని మనము కబురుపంపిన సేవకుడు వచ్చుచున్నాడా?

అని యనుచుండగానే యొక రక్షకభటాధికారి పేటికను గొని వచ్చిన గంగాధరు డనువానిని తీసికొని యాఫీసు గుమ్మమువద్ద నిలువ బెట్టెను.

అంతట చూధవరావు రామ్జీ! గంగాధరుడు వచ్చినాడు. వాని వాగ్మూలము తీసుకొనుటకై లోన ప్రవేశ పెట్టమనెదవా యని యడిగెను. రామసింగు యందులకై సమ్మతించెను.

ఆ గంగాధరుండనువాడు లోనను వచ్చి రామసింగునకు నమస్కరించి యొక్కచక్క నిలువబడెను.

ఆ పేటికలోనున్న శవపుముక్కల సంగతి రక్షకభటు లందరు వారివారి పకులను విడచిపెట్టి యీ గంగాధరుని వాగ్మూలము వినుటకై కనిపెట్టుక నుండిరి.

కొంత తడవైన పిమ్మట రామసింగు యీ పేటికను గొనివచ్చిన వానిని యీ క్రింది విధముగా ప్రశ్నించెను.

రామ :—ఓ గంగాధరుడా ! నీ వెచ్చటినుండి యీ పేటికను గొనివచ్చితివి ?

గంగా :—అయ్యా ! నేను బజారులో యుండగా యొక మనిషి కంగారుగా వచ్చి యేమోయి యీ పెట్టెను కర్తాగారమువద్ద నప్పగించి రమ్ము నీకు రెండణాలు యిచ్చెదనని యీ పెట్టెను నా నెత్తిపై బెట్టినాడు.

అంతట నేను అయ్యా, యీ పెట్టె చాల బరువుగా యున్నది. ఇంకొక అణా యిప్పించెదరా లేకన్న నేను యంతవరకు మోచు. లేనని బదులు జెప్పితివి.

అందుల కాతడు సమ్మతించి జేబునుండి మూడు యశాలను తీసి నా చేతిలో బెట్టి యాతడు వెడలిపోయినాడు. జరిగిన సంగతి యిది. నమ్ముడు. నమ్మకపొందు. అని తన జేబునుండి మూడు అణాలను తీసి రామసింగునకు జూపించెను.

రామ :—గంగాధరా ! నిన్ను నేను మూడుసంవత్సరములనుండి యెరుగుదును. నీవు మంచివాడవను సంగతి నాకును తెలియును. నీ నీ యూరు వచ్చి యెంతకాల మైనది ?

గంగా :—అయ్యా నేనీ యూరువచ్చి యూరుమాసము లై నది.

రామ :—సరియేగాని నీవు యింతక్రితము పేటికను నీ నెత్తిపై కెత్తిన వ్యక్తిని బాగుగ గుర్తించితివా ? వాడు ధరించిన దుస్తును గురించి కొంచెము జెప్పుము.

గంగా :—ఆ వ్యక్తి పొడుగాటి టుంగీని ధరించినాడు. వాని యీకారము చాల గంభీరముగ నుండును. కోరచూపులు, బుగ్గ మీసములు గలవాడు. ఆ పురుషుడు సుమారు ఆరు యడుగులందును.

రామ :—గంగాధరా ! నీవు యెప్పుడైనా మరల యాతనిని గుర్తించగలవా ?

గంగా :—అయ్యా ఆ సంగతి యిప్పుడు నేనెట్లు పోపుగలను.

రామ :—సరియే. నీవు వెళ్లవచ్చును. కేశవరావు! యీ గంగాధరుని బంపివేయుము.

రామసింగు యాజ్ఞ యుయినతోడనే గంగాధరుడు వెనలిపోయెను రక్షకభటులందరు యధేచ్ఛం జనిరి.

మాధ :—రామ్మజీ ! ఈనాడు చాల యాలస్యమైనది. ఇక పోవుదము ?

రామ :—మిత్రులారా ! అట్లే నడువుడు. మీరు జాగరూకులై ప్రవర్తించవలెనుండీ. ఆ వీరసింగు, జగత్సింగుల కొరకై రేపు సాయంకాలము వెళ్లెదము. బంధితోయున్న వీరదాసు, సింహబలులను జాగ్రతగా పరికించుచుండుడు. మీరు కడు జాగ్రతగా మనలవలయును సుమా యని వారలకు జెప్పెను.

తరువాత వారు యెవరి నియమిత గ్రామంబులకు వారు వెడలి పోయిరి.

... ..

కర్మాగారములో రామసింగు ప్రభృతులచే పట్టుబడిన సింహబలుడు యొకనాడు గదిలో యొంటరిగా నానీచుడై తనలో తానిట్లు తర్కించుకొన దొడంగెను.

అహా ! కారాగార మనుభవించుట దుస్సహము గదా ! నా చేతిలోబడి మలమల మాడిపోయిన ప్రజా మిడుతి లెన్నియుండెనో.

బౌరా! యీ రామసింగు యనిన హంతకుల ప్రక్కలోని బల్లెమై వెలుగొందు చున్నాడుగదా! నేనన్న మాయేలికయగు పిశాచ బలగ నాయకునకు, యతని రాణియగు సుశీలకు యెంత యభిమానమున్నది.

నేను వారిని సంతోషపెట్టి యెన్ని క్రూరహత్యలలో విజయ పత్రములను గొంటిని. నేను కాళిపత్నీమా వెల్లిన మా సుశీల నన్ను నేతిపై బెట్టుకొనును.

కపట దుర్యోగముచే నన్ను మాయ జేసి పట్టుకొని బంధిజేసిన యీ రామసింగు హంతకని యెంతని మారవలయును. ఎట్లయినను ఈనాడు నా శక్తి సామర్థ్యములు పుపయోగించి తప్పించుకొన జూచెదను. నా మిత్రులగు వీరసింగు, జగత్ సింగులతో కలసి ఈ నిరూపకుని గర్వమడంప సమకట్టెదను. వీడు సింహబలుడని వా డెరుగడు కాబోలు. నా బల మిప్పుడే ఈ రోజుననే వాని సమక్షమున ప్రదర్శించెద నని పని పలువిధంబుల కారాగార విముక్తి కొరకై తనలో తాను యూలోచించి కొనుచుండెను.

౧౨

అహా! హృదయ కమలమందు భావము ముకుళించి లగ్నమగుచుండును. ఆ హృదయాంత ర్భాగముననే పరమేశ్వరుడు మాయామానుష లీలాం గహుడై వెలుగొందుచున్నాడు ఆ భావము క్షణక్షణమునకీ ఎంత వికారరూపములు చాల్చుచుండును. భావమునం దిట్టి యత్యుత్పత రూపమే లేనియెడల యిప్పుడు మన గామసింగు హృదయము వివిధ వికారి సుచలిత పరిస్థాంత గ్రదీప్తిత మెట్లగుచుండునది ?

రామసింగు యిప్పు డెచ్చటనున్నాడు? దేహపరిశ్రమాగారమున లేడు. రహస్య కార్యాలోచనా మందిరాంగణమున దిగుగుట లేదు. శత్రుకార్య పరతంత్రా న్వేషణంబున ప్రత్యాలోచనముం జేయుట లేదు. ముని యాత డేమిజేయుచున్నాడు.

సముదయ సుగంధంబు వినకుచోట, నానావిధ విహంగ విలిపిత యోగ్యంబగుచోట యాసీనుడై త్రిలోకైక సుందరియైన, సకలలోక ప్రజాభినంద్య కళారూప శోభితాంగియైన వసంత కొరకై విచారించుచుండెను.

అంతట కేశవరావు యక్కడకు వచ్చి మిత్రమా! ఏమి యాలోచించుచుంటివి యని యడిగెను.

రామ :—వచ్చితివా? ఆలోచించుటకేమున్నది. మనము నిన్న యనుకొన్నచోటికి పోవుటకు సిద్ధులమేగదా !

కేశ :—నే నెల్లప్పుడును నీ మాటకు వ్యతిరేక మాడువాడనుగాను మన నేవకునిచే యశ్వముల సిద్ధము జేయించితిని. అవిగూడ యచ్చటనేయున్నవి.

అట్లయిన మనము వెంటనే పోవలయునని వారిరువురు మారు వేషములు ధరించుకొని ఆశ్వాధాధులై కాళీపట్టమువైపు పోవదొడంగిరి

వారు రాత్రి పండ్రెండు గంట లగుసరికి శాలీపట్టణము జేరుకొనిరి. అక్కడ వారు యశ్వముల డిగ్గి వాటిని చెట్టునకు కట్టిపెట్టి దగ్గరనేయున్న యొక భవనము వైపునకు మరలి పోవుచుండిరి.

ఆ పట్టణవాసు లందరు గాఢముగా గుండెబిచ్చె జేతులవైచుకొని నిద్రించుచుండిరి.

రామ్మజీ కేశవులు యొక భవనమునందుకు వచ్చి అక్కడ యాగి వారిల్లో వారు నెమ్మదిగా మూర్ఛించుకొనుచుండిరి.

రామ : మితమా ! యీ భవనము హంతకులదియే.

కేశ :—లోనికి పోవుదమా ?

సమయము —కాలిచక్రము—అలికిడి—మోసము—జగత్—
బంధన మైన పిదప—సుశీల—ప్రతాపము—పిశాచ జ్వాలలు—కాదు
కాదు—స్త్రీ జ్వాలలు—నా ప్రతాపంపు తరుణము—మితమా—
ఒక్క యడుగు—నీ వెనుక నేను—భవనము—పరీక్షింపవలయును—
కాదా—గాగలదు—కండిక్రొవ్వు—తప్పదు—జాగరిసుమీ—నడువుము..

వారల్లు భవనము ప్రవేశించి లోనున్న చావడిలోనికి వచ్చిరి. అక్కడ రెండు గదులుగలవు. మనవారిద్దరు యీ రెండు గదులలోనికి పోయి యంతయు శోధించిరి. అచ్చట యేమియును లేదు.

అందొక గదినుండి పెద్దమార్గ మగపడుచున్నది రామసింగు కేశవులు యీ భవన నిర్మాణమునకు యచ్చెరువందుచు యుచ్చటికి బోయిరి.

అచ్చట ద్వారము మూయబడి యుండుటచే యచ్చటనుంచి దారియెట్లా వారి కేమియు గోచరమగుటలేదు. వారల్లు కొంతసేపు యీలోచించి యీ గోడనంతటను పరిశీలించిరి.

ఆ గోడకు నాలుగు మేకులు దగ్గర దగ్గరగా యమర్పబడి యుండెను. రామసింగు యా మేకులగాంచి విద్యుద్విపత్తు శాంతిచే బాగుగ పరిశీలించి యందున నొక మేకును లాగెను.

లాగిన వెంటనే పెద్దచప్పు డయ్యెను. మరికొంతసేపటికి పైనుంచి యిసుపకమ్రొయొకటి క్రిందకు జారెను. అది రెండడుగుల వెడల్పు యడుగున్నర పొడుగును గలది.

రామసింగు దానిని గాంచి యిది పై యంతస్తునకు పోవుటకు సూచన గావలయునని తలంచి మరల నింకొక మేకును లాగెను.

లాగిన వెంటనే వెఱకటివలెనే యింకొక యిసుపకమ్మి క్రిందకు వచ్చెను.

రామ :—మితమా ! ఈ నాలుగు మేకులును నలుగురు మనుష్యులకొరకై నిర్మింపించిరి. మన విప్పుడు రెండుమేకులు లాగితిమి. మన మిరువురము పైకిబోవుటకు మార్గ మేర్పడినది.

అని వారిరువురు చెరియొక కమ్మిపై గూరుచుండిరి. వారు యాసీనులైన వెనువెంటనే జమ్ము జమ్ము మని రెండును పైకిపోయెను.

పైన యంతయు విశాలమగు హోలు. వారా హోలు పంతయు కలయదిరుగుచు ప్రతి వస్తువును పరికించుచుండిరి.

అట్లు వారు తిన్నగా యొక గది ద్వారముకడకు వెళ్లిరి. లోనుండి మాటల చప్పుడు నినవచ్చుచుండెను.

అంతట మన రామసింగు కేశవులు తలుపు రంధ్రముగుండా జూడ లోన యిరువురు పురుషులు, స్త్రీయు మాట్లాడుట వీరికి గన్పట్టెను. ఒకడు వీరసింగు, రెండవవాడు జగత్ సింగనియు యామెయే హంతకుని రాణియగు సుశీలయని వారు గ్రహించి యచ్చటనే నిలువబడి వారలు జెప్పకొనుచుండిన మాటలు యిట్లు వినుచుండిరి.

జగత్ సింగు :—అమ్మా సుశీలా ! యింకను మన వీరదాసు సింహబలుల రాకయే గాన్పించుటలేదు.

సుశీల :—జగత్ సింగూ ! వోపికపట్టుము. అవునుగాని వసంత నాయకుని పెండ్లియాడుటకు సమ్మతించ లేదట ? యెట్లు సమ్మతించును. ఆ రామసింగును హంత మొందించినగాని యామె వప్పుకొనదు.

వీరసింగు :—మన నాయకుడు గూడ వసంతను భయపెట్టు చుండును. కాని నాని ప్రయత్నము లన్నియు విఫలము లగుచున్నవి. ఆ యిందిరయే పాడుచేయుచున్నది.

సుశీల :—అట్లున రేపు నేను బోయి యా యిందిరను సాగనంపి వసంతను బలవంతముగా వానికి యప్పగించెదను. అప్పుడును వినదా ? అంతటితో రామసింగు పనియు ముగియును.

జగ :—ఆ యిందిర యొకవేళ పోవనియెడల యేమిచేయుదువు.

సుశీ :—యేమిచేయుదునా ? నా జ్వాలల రుచిచూపింతును.

వీర :—ఆమెను మన నాయకుడు జంపనిచ్చునా ? వానికి యామెపై నెంతయో మక్కువ.

సుశీ :—అట్లనా ? ఆ మక్కువ లన్నియు నాకు పనికిరావు. రహస్యగారములో యామెను బలవంతముగా వధింతును.

అంతట తలుపుకడ చప్పుడయ్యెను లోనున్న సుశీల ప్రభృతులు వీరదాసు సింహబలులు వచ్చిరనుకొని పాపము తలుపు దెరచిరి.

సమయము కనిపెట్టి రామసింగు కేశవులు రివాల్వరులను ధాంధాం మని ప్రేల్చిరి.

జగత్ సింగు, వీరసింగులు యేదియో ప్రమాదము సంభవించిన దని తలంచి వారిపై కలబడిరి.

రామసింగు జగత్ సింగును, కేశవుడు వీరసింగును పట్టుకొని
ఘోరిముగా పోరదొడంగిరి.

లోనున్న సుశీల యిదియే సమయమని తన మొలనున్న కైబారు
తీసి పైనున్నవాడు రామసింగునుకొని జగత్ సింగు గుండెలలో నొక్క
పోటు పొడిచెను.

హా చచ్చితి చచ్చితి నని జగత్ సింగు మరణకాల కంఠస్వరము
యీపె వీనుల సోకెను.

జౌగా యెంతపని జరిగినదని తలంచి యామె వొక మీటను
నొక్కెను. వెంటనే పెద్ద పెద్ద మంటలు జ్వాలలక్రింద బయలుదేరెను.
వారు యామె బరికి వెళ్లుట కశక్యముగా నుండెను.

రామసింగు కేశవులు వీరసింగును బంధించి, యేమిచేయుటకును
దోషక వారు అయిదారు రివాల్యూరు గుండ్రను థాంథాం మని ప్రేల్చిరి.
ఆ గుండ్రు యా స్త్రీ యాకారమును తప్పించుకొని పోయెను.

మరల వారిద్ద రొక్కమారుగా ప్రేల్చిరి. కాని లాభము లేక
పోయెను. ఆమె యదృశ్యురాలయ్యెను.

ఆహా చిత్రము. భయానకము. యేమి విషజ్వాలలు. యని
వారు యా గదియంతయు వెదకి యామె కానరావందున చేయునది లేక
వీరసింగుతో సహా యశ్వముల నధిరోహించి వెడలిరి.

౧౩

సాయంకాల మగ్గుటకు యింకను కొంత తై మన్నది సూర్యుడు శాంత తేజుడై యాకాశ పశ్చిమగోళమున చాలమారమున ప్రయాణము సలుపుచుండెను. పూర్వాభిముఖముగ వెడలు చుండిన యాతని విమలాంశువులు చల్లగ చెల్ల యాకులమీదను, కొమ్మలమీదను బ్రాకుచుండెను. ఆ కారణమున వృక్షము లన్నియు బంగారు నీరానిన యట్లు సువర్ణమయంబులై శోభిలుచుండెను.

అట్టి సమయమున వొక చలువరాతి తిన్నెపై గూరుచుండి రామసింగు ప్రభృతులు యిట్లు మాట్లాడుకొనుచుండిరి.

జనార్దనరావు :—రామసింగు కేశవులారా ! నిన్నరాత్రి యొక వింత జరిగినది.

రామ :—ఏమది ?

జనా :—మన కర్మాగారములోనున్న సింహబలు డనువాడు సాహసము జేసి తప్పించుకొని పోవనెంచి యా కిటికీ యూచలను లాగుచుండెనట.

ఇంతలో రక్షకభటులు జూచి నన్నును, మాధవరావును త్వరితముగా నచ్చటి రమ్మని కబురుపంపిరి. మే మిరువురము పోయి జూచుసరికి యన్ని యూచలు లాగి వేసి బయటపడుటకు సిద్ధముగా నున్నాడు.

అప్పుడు మరల మేము లాశీలతో నాలుగు ప్రహారముల నిచ్చి రాతిగదిలో పడవేసితిమి. లేకున్న యీపాటి కతడు పలాయనము గావింప వలసినవాడే.

రామ :—బేరారా ! అంతపని జరిగినదా ? ఇప్పుడు వానికి సైదోడుగా యింకొకనిని దీసుకొని వచ్చితిమిగదా ?

మాధ :—వానిపోరేమి ?

రామ :—ఒకనిపేరు జగత్ సింగు వాడు యచ్చటనే చనిపోయినాడు. రెండవ వానిపేరు వీరసింగు.

మాధ :—ఆ అట్లయిన మనము రేపు సాతాశదుర్గమునకు పోవచ్చునుగదా ?

రామ :—తప్పక పోవలయును. ఇరువదిమంది రక్షకభటులతో ముట్టడించవలెను. మన మంత్రిమును కడు జాగ్రత్తో మెలంగవలెను. రేపటితో యా హంతకుని పని ముగియును

అని వారు యేకేవియో మాటలాడుకొని సరసింహ్వంద పురమునకు వెడలిపోయిరి.

... ..

రహస్య మందిరములో యిరువురు వ్యక్తులు సుఖాసీనులై మాట్లాడుకొనుచుండిరి. అందొకతె స్త్రీ రెండవ యాతడు పురుషుడు.

స్త్రీ :—పియా! తుదకు మన మూహించిన కార్యాలోచనము లన్నియు మంట గలసినవి.

పురు :—అట్లనే. నా బాహుబల శక్తిచేత యెన్నిమారులు రామసింగును వోడింపలేదు.

స్త్రీ :—అవునుగాని యిప్పుడు మన మొకపని జేసిన బాగుండునని నా యభిప్రాయము.

పురు :—ఆ పనియేమి ?

స్త్రీ :—వసంతన. మన కులదేవతయగు కాళికాదేవికి బలి యొసంగిన మనల యామె కరుణించి యా రామసింగుపనిని తుద ముట్టింప జేయును.

పురు :—అట్లు నా మంచుబట్టను యిందం దనిక విఘ్న మూపాదింపజేయును.

స్త్రీ :—ఇందిర యెవరు ?

పురు :—ఇందిర నాకడ పరిచారిణిగాయున్నది.

స్త్రీ :—ఆమె వచ్చి యెంతకాలమైనది తెలియపర్చగూడదా ?

పురు :—తెలియపర్చకేమి. దుర్ముఖునిచేత కబురుపంపితినిగాదా యిందిర నచ్చి రెండుమాసములు పూర్తిగాలేదు.

స్త్రీ :—దుర్ముఖుడు నాకడకు రానేలేదు. మరి యేమైనాడు.

పురు :—ఒకనాడు యాతడు యిందిర పైబడ నుంకించినాడట మాన సంరక్షణార్థమై యామె వానిని కైజారుతో పొడిచివేసెను.

స్త్రీ :—బేరా ! యెంతపని జరిగినది. దుర్ముఖుడు యాపాపి చేతిలో వధింపబడినాడా? ప్రియామీరు యామెను దండింపగూడదా? అటువంటి బలవంతు లందరు పోయినవెనుక మీ రొంటియై యేమి చేయుగలరు.

పురు :—ఆమెను చంపుదమన్న నాకు చేతులాడకున్నవి ఆ పని నీవే గావింపలేవా? యిందిర చచ్చినచో వసంతను కాళికకు బలి నొసంగి యా రామసింగును యింకొకయాట నాడింపవచ్చును.

స్త్రీ :—అట్లయినచో యొక నిమిషములో రహస్యాగారములో ప్రవేశించునట్లు యొసర్చి యామెపై విషజ్వాలలు ప్రయోగించి హతమార్చెదను.

పురు :—అట్లై కానిమ్ము. ప్రియా ! యిక్కడకు యోగివేషమున వచ్చుచున్నవా డెవ్వడై యుండనోపు.

స్త్రీ :—అతడా రామసింగు మిత్రుడు కేశవరావు. మీన్న నా జ్వాలలు వారికి చవి చూపించితినిగాదా ! మీరు వాని మాయా జోష్యములో పడుచున్నారు కాబోలును.

పురు :—అవును. ఇప్పుడు కర్తవ్యమేమి ?

శ్రీ :—ప్రియా ! కర్తవ్యమున కేమున్నది. ఆలస్య మెందులకు? మీరు వసంతను క్రూరులచే కాళికాలయముకడకు యీడ్చుకొనిపోండు. వలయు సంభారము లన్నియు యేర్పాటు చేయవలసినదని నేనకున కాజ్ఞయొసంగుడు. నేను రహస్యాగారములో దాగియుండెదను. మీరు యిందిరకు నీతో మాట్లాడవలసిన పనియున్నది ఒకమారు రహస్యాగారములోనికి రావలెనని కబురుబంపి మీరు ససైన్యముతోపోవచ్చును.

నేను యామెను యచుపురి కంపి వెంటనే మరలివచ్చెదను. నేను వచ్చువరకు మాత్రము యామెను బలినేయకుడు.

పురు :—నీవు వచ్చువరకును యట్లే యాపి యుంచెదను కావున యింక మన పనులను నిర్వహించు కొనవలయునని వెంటనే నేనకుని బిలచి,

అరే నీవు పోయి యిందిరతో నాయక చక్రవర్తి యొకమారు రహస్యాగారములోనికి రమ్మనినారని జెప్పి, మరి కాళికాలయముకడ యంతయు బాగుచేయించి పదిమంది దుర్మార్గులను యిక్కడకు బంపుము. తలారివారిడతో యంతయు జెప్పియుంచుము. నీకు తెలియని దేమున్నది గనుక కడు మెలకువగా మెలంగుము. పొమ్ము. అని నేనకున కాజ్ఞ యొసంగెను.

అంతట నేనకుడు చిత్త మట్లే గావించెదనని జెప్పి సెలవు గైకొని వెడలిపోయెను.

మరల హంతకుడు తన రాణియగు సుశీలకడ సెలవు గైకొని వెడలిపోయెను.

పాపము వసంతను శాళికాదేవికి బలియిచ్చెదరను వార్త పాతాళదుర్గమంతయు వెల్లడియయ్యెను. ఆచండికా సదనమువద్ద సంభారము లన్నియు సిద్ధపరుపబడెను.

తలారులు కత్తులు తీసుకొని సిద్ధముగానుండిరి. ఛేరీ భాంకార ధ్వనులు మ్రోగించిరి. ఈ పిశాచ బలగనాయకుడు వదిమంది క్రూరు లతో వసంతకడకు వచ్చి నిలచెను.

వసంత యా క్రూరుని గాంచి భీతచకితయై అయ్యా మీరెవ్వరు నచ్చెచటికి గొంపోవునురు యని భీతస్వాంతయై పలుక,

అప్పుడొక దుర్మార్గుడు కండ్లైరజేసి ఛీ పాపీ! నిన్ను యీరోజున శాళికాదేవికి బలిగా నొసంగెదము. లెమ్ము ఆలసిందినచో నీ ప్రాణములు దక్కవు అని కేకలిడెను.

ఆమె పాపము వీరి మాటలు విని నోట మాటలేక స్పృహతప్పి క్రింద బడిపోయెను.

కొంతవడికి తెలివి దెచ్చుకొని హా రాచుసింగు మహాశయా! రక్షింపవా యని మొరబెట్టుచుండగా యా క్రూరులు యామెను బలవంతముగా యీడ్చుకొని యామె వెక్కివెక్కి యేడ్చుచుండగానైన సరకుచేయక గోళికా సదనంబునకు గొంపోయి నిలువబెట్టిరి.

వెనుక హంతక చక్రవర్తియగు పిశాచ బలగనాయకుడు పోవుచుండెను.

... ..

ఒక స్త్రీ మేలిముసుంగు వైచుకొని తొందరగా, యడుగు లిడుచు చావడిలోనుంచి రహస్యగారమువైపు వచ్చుచుండెను. ఆమె యెవరు మన యిందిరయే.

ఆమె యట్లు పోయి రహస్యాగారములోనికి వెళ్లి నిలచెను. అదిపరకు దాగియుండిన దుర్మార్గురాలు సుశీల తటాలున యామెపై బడి క్రిందకు బడవైచెను.

మన యిందిర సుకుమారిగదా! యేమిచేయుగలదు. అట్లై యిరువురును చాలసేపు ఘోరముగా పోరదొడంగిరి.

సుశీల చాల బలవంతురాలగుటచే యిందిరను మరల క్రింద బడవైచి యామెను త్రొక్కిబట్టి మొలలోనున్న కైజారుతీసి యామె గుండెలకు నూటిగా బెట్టి

భీ పావీ! ఇందిరా! నీ కపటవేషమువ మా రాజును వంచింప నెందితివా? వసంతను బలిగా నొనరించుటకు సిద్ధులమైతిమి. యేమను కొనుచుంటివో? నిన్నిప్పుడు దీనితో పొడిచివేసెదనని పొడువబోయెను.

తటాలున వెనుకనుండి యిరువురు వ్యక్తులు యామె చేయి బట్టుకొనిరి. సుశీల వెనుదిరిగి జూచెను.

ఆహా! వ్యక్తులెవరు? మన పత్తేదారులగు రామసింగు కేశవరావులు.

వారిరువురు యా రాక్షసిని ఓసీ క్రూరురాలా సుశీలా! నిన్నిప్పుడు యేమిజేసెదమో చూడుమని వారు యామెచే నున్న కైజారును లాగుకొని యామెను కొరడాతో నాలుగు మోది బంధించి వొకమూల బడవైచిరి.

ఇందిర వీరలను చూడగనే సంతోష పరిస్వాంత యయ్యెను. తరువాత మువ్వరును బయటకు వచ్చిరి.

ఇందిరా! సంగతియంతయు తెలిసినది. మన మిప్పుడు కాళి కాలయమ కడకు పోవలయును. వసంతను రక్షించి యా సైన్యమును చెండాడవలెను. కావున నీవు సుశీలయొక్క దుస్తులు ధరించుకొని రావలయునని రామసింగు జెప్పెను.

అంతట యిందిర సుశీలకడకు బోయి బలవంతముగా నామె దుస్సులను లాగుకొని తాను ధరించి, తన దుస్సులామె కొనంగి తాను యెప్పటియట్లు వారికడకు వచ్చి నిలువబడెను.

ఇందిర రాగానే వారు మావ్వును కాళికాలయము కడకు బోయిరి.

ఈ యిందిరను జూచి యక్కడ నున్న వారందరు సుశీల వచ్చుచున్నదని భావించి ఖేరీ భాగకార ధ్వనులు మ్రోగించుచుండిరి.

వీ రందరి నడుమను మన సుకమారియగు వసంత శిరోజములు ప్రేలాడుచుండ, కన్నీరు భారగా యేడ్చును, యా కాళికాదేవికి యెదురుగా నిలువబడియుండెను.

ఆమె కిరువైపులను తలారులు తళతళలాడు ఖడ్గములు చేతి ధరించి నిలువబడియుండిరి.

రామసింగు కేశవులు యీ చిత్రము సంతయు కన్నులారగాంచి యింక నాలస్యము జేసినచో వసంత మనకు దక్కనేరదని తలంచి వాని జేబునుండి యీలను దీసి వూదెను.

వీరిచేత యదినరకే రక్షకభటాధి కార్లతో మరుగున నిలువబడి యున్న మాధవ, బసార్దనరావులు పెద్ద పటాముతో బయటకు వచ్చి రివాల్వరు గుండ్లను హంతకులపై గురిపెట్టి కాల్చుదొడంగిరి.

ఈ చప్పుడునకు నాశ్చర్యపడి హంతకుని సైన్యముండు వీరిపై బడిరి. ఇరు తెగలవారికిని పోరు ఘోరమయ్యెను. రక్షకభటాధి కార్లు రివాల్వరులతో హంతకులను కాల్చుదొడంగిరి.

ఆ సమయమున రామసింగు కేశవులు యడ్డువచ్చుచున్నవారిని గాల్చివేయుచు, తలారులకడకు వెళ్లి యిరువురు వొక్కమారు క్రింద బడునట్లుగా రివాల్వరుగుండ్లను ధాంధాం మని ప్రేల్చిరి. వసంత వీరివైపుజూచి, యానందభావముల గాల్చెను.

హంతకుల సైన్యమంతయు చిందరవందరయ్యెను. ఒక్కొక్క రక్షకభటుడు యొక్కొక్క హంతకునిబట్టి బంధించుచుండుట. మాధవరావు జనార్దనులు పటాలముల నడిపించుచుండిరి.

కాళికాలయమువద్ద తిన్నెపై యాసీచుడైయున్న పిశాచబలగ నాయకుడు యంతయు జూచి యెంతముప్పు వాటిల్లినది యని చింతించి యొరనుండి ఖడ్గము తటాలున మూడబెరికెను.

వెనుకనుండి రామసింగు కేశవులు హరిణకిశోరముల భంగి హంతకునిపైబడిరి.

కేశవుడు హంతకునికడనున్న ఖడ్గమును లాగివేసెను. రామసింగు వానిని క్రింద బడవైచి తన కాలితో నొక్క తాపు తన్నెను. మరల లేవబోవుచుండగా కేశవరావు రివాల్యరును గాలితో రెండు మార్లు ప్రేల్చెను.

తుదకు హంతకులందరు పట్టుబడిరి. రామసింగు యొక గుర్రపు బండిపై వసంతా యిందిరలను పంపివేసెను.

ఇక హంతకుల నందరిని బంధించి నరసింహస్వామిపుర కర్మాగారమునకు తీసుకొని రాబడిరి.

౧౪

ము గింపు

ఒకనాడు నరసింహ్వందపుర జనులందరు యాత్యతతో కర్మాగారము నైపుకు వచ్చుచుండిరి.

వారిలో వారు యీనాడు హంతకుల వాగ్మూలములు విన వలయును. గజదొంగ పట్టుబడినాడు. అని వింతగా జెప్పుకొనుచు నడచుచుండిరి.

కర్మాగారములో యంతయు జన సమూహముతో సిండి పోయెను. అచ్చట నొక సోఫాపై మేజస్ట్రేటు యాసీనుడైయుండెను. ప్రక్కను కుర్చీలపై రామసింగు ప్రభృతులు యాసీనులైరి.

ఎదుట నిందితు లందరును నిలువబడిరి. రక్షక భటాధికారులు విషరీత చేతస్కులై యా హంతకు డేమి జెప్పనోయని నిరీక్షించు చుండిరి.

మిగిలిన జన సమూహము ప్రక్కప్రక్కలనుండి చిందర వందరగా లోన ప్రవేశించుచుండిరి.

ఆ గందరగోళములో రామసింగు కుర్చీపైనుండి లేచి నోటు బుక్కు జూచి ఓరీ వీరదానూ ! నీ విటకు రమ్మ యని కేకపెట్టెను.

వీర :—అయ్యా యేమి సెలవు.

రామ :—ఓరీ ! నీవు జనార్దనరావింట దాసిని హత్యజేసినావా ఆమె నీకు చుట్టమేనా ?

వీర :—అయ్యా ఆమె నాకు సోదరి. ఆమెను చంపుమని
చున్న నాకు యాజ్ఞయిచ్చెను. అందువలన ఘోరముగా నామెను
ఖానీ జేసితిని.

మేజ :—ఓరీ పాపీ వీరదానూ! నీకు రెండేళ్లు కఠినశిక్ష
విధించితిని పొమ్మా.

రామ :—ఓరీ సింహబలా! నీవు కడు బలాద్యుడవే నీ విటకు
రమ్ము.

అనిసతోడనే సింహబలుడు వచ్చి నిలచెను.

సింహ :—అయ్యా నేను కను పాపాత్ముడను ఈ పాపులవలన
నేనునుగూడ చెడిపోతిని. నే జేసిన నేరములు తక్కువ. కాన నాకు
మీరేమి విధించిన నది యనుభవించును. నన్నేమియు మీరు బాధిం
చకుడు.

మేజ :—ఓరీ సింహబలుడా! నీవు యారుమాసములు కఠినశిక్ష
యనుభవించుము.

రామ :—ఓరీ వీరసింగూ నీ విటకురమ్ము.

వీర :—అయ్యా వచ్చితిని.

రామ :—ఓరీ! యలనాడు గోపీచందును చిత్రవధజేసి రక్షక
భటుని నోట గుడ్డలు కుక్కినది నీవేనా?

వీర :—అయ్యా నేనును జగత్ సింగును కలసి.

రామ :—నా కడకు శవపేటికను పంపినది యెవరు?

వీర :—ఆపని నేను చేయలేదు. ఆ పేటికను పంపినవాడు
జగత్ సింగు.

మేజ :—ఓరీ అట్లయినచో నీవు నాటాగు సంవత్సరములు
కఠినశిక్ష యనుభవింప దగుదువు.

రామ :—ఓరీ భయంకర మానవపిశాచ బిరుదాంకితుడవగు హంతక నాయకుడా ! యిటురమ్ము. నీ వార్తలన్నియు నే నడుగకయే జెప్పవలెను.

హంతకుడు :—ఓ రక్షకభటాధికారులారా ! నేను కడు పాపాత్ముడను గోపీచందు కూతురగు వసంతను యపహరించి యామె ననేక కష్టముల పాలొనర్చిన హంతకుడను

అనేక కుటిలమార్గముల ద్రొక్కి— యనేకుల నా చేతులార ఖడ్గముల పాలొనర్చి తుదకు నా చెలియలినిగూడ చంపుకొన్న పాపాత్ముడను

కాన నేనిక జీవించిన లాభములేదు. నావంటి దేశద్రోహిని యధముని, పరస్త్రి బలాత్కారాత హరణుని, క్రూరుని ముక్కముక్కల క్రింద నరకినను పాపములేదు. నేనిక బ్రతికి యేమి ప్రయోజనము— వసుంధరాదేవికి బరువుగదే—

అనుచు యందరు జూచుచుండగనే తటాలన మొలనుండి కైజారు నూడబెరికి దానితో నొక్కపోటు పొడుచుకొని రక్తము వరదలైపార క్రింద బడిపోయెను.

సకల జనులున్నూ భీతచకితులైరి. రామసింగు మేజస్ట్రేటు మొదలగువారు నెవ్వరవడిరి.

సుశీలయు భర్తృమరణమువిలోకించిరివాల్వరుతో యటాత్తుగా కాల్చుకొని చనిపోయెను. అందరును యాశ్చర్య నిమగ్నులైరి.

మేజస్ట్రేటు కేశవ, రామసింగులను గౌరవించెను. అందరును యెవరిదారిని వారు వెడలిపోయిరి.

మేజస్ట్రేటు మిగిలిన దుర్మార్గులకు తగిన శిక్షలు విధించెను. అంతటితో పిశాచజ్వాలలు చల్లారినవి.

... ..

రామసింగు కేశవులు దొరతనమువారిచే యెక్కుడు వేతనములు పొంది గౌరవముగా కాలక్షేపము జేయదొడంగిరి.

రామసింగు వసంతను, కేశవరావు యిందిరను పరిణయమాడి ప్రేమతరంగ డోలికల నుయ్యెల లూగుచు మహా సంతోషముగా కాలము గడుపుచుండిరి.

సంపూర్ణము.

తమ్మారావు అండ్ సన్స్ వారి

స్వంత ప్రచురణములు

స్టేజి నాటకములు

సాదా నాటకములు

అహల్య	1-8	సత్యహరిశ్చంద్ర	1-0
భక్తత్యాగయ్య	1-8	సంగీత కాంతామతి	1-0
భక్తపోతన	1-8	రోషనార	1-0
మైరావణ	1-8	పాదుకా పట్టాభిషేకం	1-0
దీవార్	1-8	లంకాదహనము	1-0
తాన్ సేన్	1-8	పద్మస్యాహము	1-0
ప్రచండభీమకవి	1-8	శ్రీకృష్ణలీలలు	1-0
చరణదాస్	1-8	శ్రీకృష్ణరాయభారం	1-0
మహారాజ్ శివాజీ	1-8	శ్రీకృష్ణతులాభారం	1-0
భార్యలసమ్మె (నాటిక)	1-0	కనకతార	1-0
సర్తనశాల	1-0	సారంగధర	1-0
వీరతానాజీ	1-4	లవకుశ	1-0
మీరాబాయి	1-4	భక్తకుచేలు	1-0
మిల్ఖీ చెల్మీ	1-4	రాధాకృష్ణ	1-0
బాలనాగమ్మ	1-4	అనసూయ	1-0
కాడీ	1-4	బాబ్బిలి	1-0
ప్రహ్లాద	1-0	చింతామణి	1-0
పాండవాజ్ఞాతవాసము	1-0	శశిరేఖ	1-0
సంగీత సావిత్రి	1-0	ప్రదాపతి	1-0
యంతి బయపాల	1-0	ప్రమీల	1-0

ప్రాప్తి స్థానము

కాళహస్తి తమ్మారావు అండ్ సన్స్.

సంస్కృతాంధ్ర బుక్ డిపో : : రాజమహేంద్రవరం.

తత్వారావు అండ్ సన్స్ వారి

స్వంత ప్రచురణములు

—: అపరాధ పరిశోధక నవలలు:—

మాధురి	1-0-0	దండధరుడు	1-0-0
మోహిని	1-0-0	చండశాసని	1-0-0
ఎడీపోలో	1-0-0	పాతాళగృహము	1-0-0
దివిటీదొంగలు	1-0-0	వింత పెండ్లి	1-0-0
మగపిళాచం	1-0-0	ఖానీపైఖానీ	1-0-0

—: చరిత్రాత్మక నవలలు:—

కుదమదేవి	1-8-0	సుగం	1-8-0
చాండసుల్తానా	1-8-0	సామాజిక	1-0-0
అమరవిజయం	1-8-0	వినుపీధి (ఖండకావ్యం)	1-0-0

—: సాంఘిక నవలలు:—

స్వామి (మావారు)	1-0-0	అనుపమాదేవి	1-0-0
బడీబహన్	0-12-0	గరిబ్	1-0-0
చందనాద్	1-8-0	భిక్షుకి	1-0-0
దత్తా (విజయ)	2-0-0	ఫాదర్ యింకి గూ	1-0-0
నాగమ్మ	1-0-0	మనస్ యింకి గూ	1-0-0

—: ప్రాప్తి స్థానము:—

కాళహస్తి తత్వారావు అండ్ సన్స్

సంస్కృతాంధ్ర బుక్ డిపో. : : రాజమహేంద్రవరము.

